educació per la pau,
resolució de conflictes,
negociacions de **PAU,**
conflictes **armats,**
acció humanitària, **drets humans,**
construcció de **pau,** reconciliació,
perspectiva de gènere...

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2021

ècp escola de cultura de pau

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

INDEX

4 **Objectius i activitats de l'ECP**
6 Programa de conflictes i construcció de pau
9 Programa d'educació per la pau
11 Unitat de gènere
12 Equip
13 Consell assessor
14 **Investigació**
14 Llibres i participació a llibres
19 Informes monogràfics
21 Articles a revistes indexades
23 Publicacions periòdiques
23 Gènere i pau
23 Apunts ECP de Conflictes i Pau
25 Observatori de Conflictes, pau i Covid-19
25 Conflictes i construcció de pau
25 Materials didàctics
26 Recursos audiovisuals
28 **Formació, sensibilització i intervenció**
28 Postgrau en Cultura de Pau
31 Participació en altres estudis de tercer cicle
31 Participació en cursos, tallers, jornades i congressos
34 Articles divulgatius i contribucions a mitjans de comunicació
37 L'ECP a les xarxes socials
38 **Intervenció**
38 Impuls d'agendes de pau
38 Prevenció de conflictes, desarmament i construcció de pau
39 Transversalització de l'educació per la pau
39 Dimensió de gènere en la construcció de pau
39 Suport al diàleg en contextos de polarització o violència política
40 Conflictes armats i canvi climàtic
40 Col·laboració amb xarxes i actors nacionals i internacionals
42 **Comptabilitat**
42 Ingressos
42 Despeses
42 Tipus de finançament

OBJECTIUS I ACTIVITATS DE L'ECP

L'Escola de Cultura de Pau (ECP) és un centre d'investigació per la pau. Es va crear el 1999 per dur a terme activitats de recerca, formació, sensibilització i intervenció, per tal de promoure la cultura de la pau i la transformació noviolenta dels conflictes. L'ECP sorgeix de la Càtedra UNESCO sobre Pau i Drets Humans, de la mà del seu titular, Vicenç Fisas. Premi Nacional de Drets Humans (1988), Fisas va ser director de l'ECP des de la seva fundació fins 2016.

Actualment l'ECP centra la seva feina en els següents àmbits d'actuació:

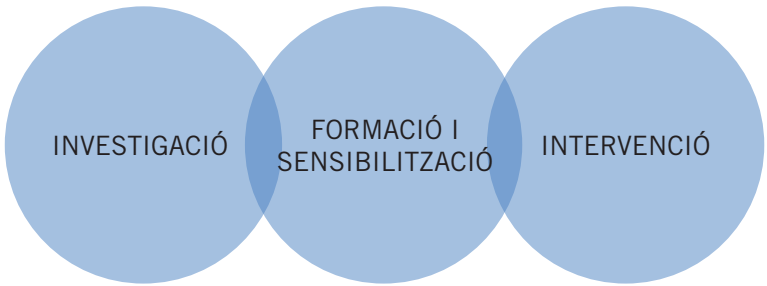

INVESTIGACIÓ

Anàlisi i divulgació de coneixement sobre conflictes armats, crisis sociopolítiques, processos de pau, diplomàcia paral·lela, dimensió de gènere en els conflictes i la construcció de pau, i educació per a la pau mitjançant accions com:

- Publicacions periòdiques, informes i articles sobre la conjuntura internacional en matèria de conflictes armats i situacions de tensió, processos de pau i la dimensió de gènere en els conflictes i la construcció de pau.
- Activitats de consultoria per a diferents tipus d'actors locals i internacionals sobre conflictes, construcció de pau, gènere i educació per a la pau.
- Ponències i particip.acions en congressos i jornades per donar a conèixer la recerca.
- Elaboració de materials didàctics o divulgatius.

FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

Promoció i desenvolupament dels continguts, habilitats i actituds vinculades amb la cultura de pau, com l'anàlisi dels conflictes armats i els processos de pau actuals i la dimensió de gènere en aquests, la sensibilitat al conflicte, l'educació en i per al conflicte, la imatge de l'enemic o l'abordatge de temes controvertits.

Aquests continguts es transmeten mitjançant:

- Diplomatura de Postgrau en Cultura de Pau: Títol propi de postgrau de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).
- Docència en màsters i postgraus a d'altres universitats.
- Formació i assessorament a professionals i col·lectius del món educatiu i social sobre com abordar el conflicte i/o incorporar l'educació per a la pau a la seva pràctica.
- Dinamització de cursos online.
- Realització de tallers, conferències, xerrades i seminaris.
- Publicació d'articles divulgatius.
- Participació en premsa.

INTERVENCIÓ

Impuls d'accions i projectes adreçats a actors estratègics com responsables de polítiques públiques, actors multiplicadors, o xarxes d'organitzacions, etc.

Alguns exemples són:

- Promoció d'agendes de pau, i en particular l'agenda de dones, pau i seguretat.
- Facilitació d'espais de diàleg i suport a negociacions de pau.
- Incorporació de l'educació per la pau i la Justícia Global a l'educació formal i no formal.
- Elaboració de recomanacions i anàlisis comparatives sobre construcció de pau a actors implicats en activitats de diplomàcia paral·lela.
- Incidència en l'elaboració i disseny de polítiques públiques de cooperació.
- Recerca i incidència en educació per la pau, construcció de pau i el desarmament.

PROGRAMA DE CONFLICTES I CONSTRUCCIÓ DE PAU

El Programa de Conflictes i Construcció de Pau (PCCP) porta a terme recerca en matèria de conflictes armats, situacions de tensió, construcció de pau i gènere. El programa analitza conflictes armats i crisis sociopolítiques així com iniciatives de construcció de pau que tenen lloc a l'Àfrica, Àsia, Amèrica, Europa i Orient Mitjà. A més a més, aborda de manera transversal i específica la dimensió de gènere en aquests àmbits. Seguint aquestes línies temàtiques i geogràfiques, el programa realitza projectes d'investigació, publicacions periòdiques i no periòdiques, consultories, docència, investigació en terreny i activitats de sensibilització.

Durant l'any 2021, l'equip va dur a terme diversos projectes de recerca, que també inclouen elements de formació, sensibilització i incidència.

- L'ECP ha continuat treballant per desenvolupar i posar a disposició de múltiples actors una **recerca aplicada sobre conflictivitat armada i construcció de pau amb enfocament de gènere i basat en drets humans**. Aquesta recerca s'ha plasmat, entre d'altres resultats, en l'elaboració de dues noves edicions de publicacions consolidades de l'ECP, com són *Alerta 2021! Informe sobre conflictes i construcció de pau* i *Negociacions de Pau 2020. Anàlisis de tendències i escenaris*. Conjuntament, aquests anuaris han analitzat una trentena de conflictes armats, més de noranta situacions de crisi socio-política i quaranta processos i negociacions de pau al món, incorporant de manera transversal i específica la perspectiva de gènere. Amb aquesta línia de recerca i les activitats de formació, sensibilització i incidència que han complementat la investigació, s'ha contribuït a millorar el coneixement a Catalunya i en l'àmbit estatal i internacional sobre la conflictivitat armada i la construcció de pau amb enfocament de gènere i basat en drets humans. Aquesta línia de treball s'ha desenvolupat en el marc de diferents projectes, incloent *Anàlisi de conflictes i processos de pau amb perspectiva de gènere: eines per a la prevenció de conflictes i construcció de pau* (2019-2021) i *Eines i capacitats per a la prevenció de conflictes i la construcció de la pau amb enfocament de gènere en temps de reptes globals* (2021-2022), duts a terme en partenariat amb la Fundació Autònoma Solidària (FAS) de la UAB i finançats per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD).

- Al llarg de 2021, l'ECP també ha aprofundit en la línia d'investigació sobre conflictes i construcció de pau que analitza les **interaccions i reptes associats al context global de la pandèmia de la COVID-19**. La recerca aplicada en aquest àmbit ha derivat en la elaboració d'una sèrie de recursos, incloent publicacions, infografies i materials audiovisuals educatives i guies didàctiques per professorat. Les publicacions sobre la COVID-19 i les seves interrelacions amb la conflictivitat armada i els processos de pau a nivell global s'han concretat en un observatori periòdic bimensual amb quatre edicions a partir d'abril de 2021- i en informes d'anàlisi específics en el marc de la sèrie Apunts ECP de conflictes i pau. En total, durant el 2021 s'han publicat cinc informes amb infografies que aborden les interrelacions de la pandèmia global amb l'agenda dones, pau i seguretat; els conflictes i el canvi climàtic; els conflictes i els desplaçaments forçats; les vulneracions de drets humans; i les situacions de conflicte armat a l'Àfrica. A més a més, i en col·laboració amb Fora de Quadre, al llarg del 2021 també s'han elaborat tres càpsules audiovisuals per abordar a les aules els impactes de gènere dels conflictes armats en un context de pandèmia; la interrelació de conflictes, COVID-19 i canvi climàtic així com amb els seus vincles amb els desplaçaments forçats a nivell global. Aquests materials també han estat acompanyats de guies

didàctiques elaborades en coordinació amb el programa d'Educació per la Pau de l'ECP i professorat de secundària. Tres càpsules audiovisuals més, dirigides a públic general i actors socials i polítics han abordat qüestions relatives a les interaccions entre conflictes, processos de pau, vulneracions de drets humans i la pandèmia de la COVID-19. Totes aquestes actuacions s'han desenvolupat en el marc de la implementació del projecte *Enfortim el pensament crític en temps de pandèmia, construïm cultura de pau* finançat per l'ACCD.

- L'anàlisi de **gènere en matèria de conflictes i pau** s'ha incorporat de manera transversal i específica en la recerca i publicacions de l'ECP i també s'ha continuat visibilitzant als informes periòdics de la sèrie *Gènere i Pau*, amb dues noves edicions al 2021. Aquesta línia de treball també ha afavorit la col·laboració amb diverses entitats, incloent de països afectats per conflictes armats, com en el cas de Colòmbia. En aquest context, en 2021 s'ha aportat a la reflexió sobre seguretat humana feminista a través del pròleg a una publicació elaborada per LIMPAL Colòmbia i s'ha contribuït a reflexionar sobre la territorialització de l'agenda internacional de dones, pau i seguretat en col·laboració amb la entitat colombiana CIASE. A més a més, fruit d'un treball conjunt amb la organització internacional feminista pacifista WILPF, s'ha promogut i facilitat un taller sobre les interseccions entre pau i gènere al Congrés de l'IPB celebrat a Barcelona. També s'ha participat al Congrés de Construcció de Pau amb Perspectiva de Gènere organitzat per la Universidad Iberoamericana de Ciudad de México amb reflexions sobre la política exterior feminista en un marc de cultura de pau. Al llarg de l'any les investigadores de l'ECP han participat en diferents espais de treball i diàleg en aquest àmbit i han ofert diverses xerrades sobre els conflictes i la pau des d'una mirada de gènere. L'ECP també ha continuat participant a la xarxa de punts focals de gènere de la plataforma de la societat civil Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict (GPPAC), així com al grup de treball sobre gènere, pau i seguretat de la xarxa europea EPLO en representació de GPPAC i, a nivell local, a l'eix de Feminismes de Lafede.cat.

- Durant 2021, l'ECP també ha aprofundit en una línia de treball que analitza les **interrelacions entre l'emergència climàtica i la conflictivitat** i incorporant a la reflexió principis de justícia climàtica, perspectiva de gènere i cultura de pau. La investigació aplicada en aquest àmbit ha tingut com a resultat tres informes, un de caràcter més general sobre canvi climàtic i conflictes i dos més que incorporen a la reflexió la qüestió de les desigualtats de gènere i la dels vincles amb els desplaçaments forçats de població. Apostant per explorar nous formats per a difondre els resultats de la recerca, l'ECP també ha elaborat un podcast juntament amb 5W sobre conflictes i emergència climàtica. El treball en aquest àmbit també ha inclòs activitats d'incidència i sensibilització en coordinació amb una desena d'entitats de la societat civil, a més de la participació en espais de treball especialitzats. Aquesta línia de treball s'ha desenvolupat en el marc de projectes duts a terme en col·laboració amb Enginyers Sense Fronteres (ESF): *Conflictes, justícia climàtica i construcció de pau* (finalitzat en 2021) i *Justícia climàtica, conflictes i pau* (iniciat al setembre de 2021), que han comptat amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona.

- En aquest període, l'ECP també ha continuat desenvolupant **activitats de recerca aplicada, sensibilització i incidència vinculada a contextos específics, com són Palestina, Mèxic o Filipines**, entre d'altres. Així, per exemple, al llarg de 2021 s'han dut a terme sessions de divulgació a la UAB i amb públic general sobre la situació de les

dones a Palestina des d'una perspectiva de gènere i s'ha treballat en el desenvolupament del web Tasharuk.cat, concebut com un espai de trobada i sensibilització sobre gènere, cultura i resistències a Palestina. Aquest treball s'ha dut a terme en el marc dels projectes *Transversalització de gènere i empoderament econòmic al municipi de Nablus* i *Millora de la capacitat de resiliència de les comunitats de la governació de Nablus mitjançant l'apoderament de les dones i la transversalització de gènere (Cisjordània, Palestina*), tot dos liderats per la ONG Hèlia Dones i finançats per l'Ajuntament de Barcelona i l'ACCD, respectivament. Pel que fa a Mèxic, en el marc d'un projecte conjunt amb la Taula per Mèxic i l'entitat mexicana Serapaz amb finançament de l'ACCD, els mesos de novembre i desembre de 2021 es va dur a terme un viatge a Mèxic per tal d'explorar amb organitzacions de la societat civil, organismes internacionals i institucions governamentals mexicanes d'àmbit estatal i federal el funcionament i la millora de les polítiques públiques de protecció de periodistes i persones defensores dels drets humans. Pel que fa a Filipines, el PCCP ha participat de les activitats de GPPAC d'acompanyament al procés de pau entre el Govern de Filipines i el National Democratic Front.

- Addicionalment, l'ECP ha mantingut una presència constant a mitjans de comunicació i a seminaris, tallers i espais de diàleg per tal d'analitzar contextos de conflicte armat, crisis sociopolítica, processos i negociacions de pau i dimensió de gènere dels conflictes i la construcció de pau, aportant reflexions des d'una mirada de cultura de pau, transformació noviolenta de conflictes, justícia global i respecte als drets humans.

PROGRAMA D'EDUCACIÓ PER LA PAU

El Programa d'Educació per la Pau aposta per educar en i per al conflicte i la convivència, amb l'objectiu final de reduir les diferents formes de violència i de generar espais educatius empàtics, cooperatius i crítics. Per a això, d'una banda, capacita a actors multiplicadors – com professorat, educadors i educadores, líders i treballadores en l'àmbit comunitari, etc. - per tal de reforçar el seu rol de constructors de pau a nivell personal, relacional i en la promoció d'estructures pacífiques. De l'altra, impulsa accions d'investigació aplicada i incidència política en el camp educatiu.

L'any 2021 les intervencions del programa d'educació per la pau ha destacat per:

- En l'àmbit escolar, s'ha impulsat una línia de treball sobre **pensament crític relacionat amb els valors de la justícia global.** Aquest s'ha materialitzat en formacions, acompanyaments a centres, elaboració de materials de suport, i la creació d'un grup de treball de professorat: S'han impulsat formacions en pensament crític (Escola d'Estiu de Rosa Sensat al juliol 2021) i s'ha iniciat l'acompanyament a les escoles INS Ca N'Oriach de Sabadell, Torre Jonama de Palafrugell, i IE Sant Esteve de Castellar del Vallès per implementar projectes d'EJG des del pensament crític. Pel que fa al grup de treball de professorat, al setembre es va iniciar el grup Amix Crítix per acompanyar a professorat de ciències socials i valors, entre altres àmbits, a incorporar continguts i reflexions de pensament crític i justícia global a les aules. Finalment, s'ha creat la pàgina web "Pensament crític per la Justícia Global" per a facilitar recursos al professorat sobre metodologies i eines de pensament crític a l'aula. Aquestes activitats formen part del projecte *Enfortim el pensament crític en temps de pandèmia, construïm cultura de pau* finançat per l'ACCD i implementat conjuntament amb el Programa de Conflictes i Construcció de Pau de l'ECP.

- El grup de professorat EduglobalSTEM ha continuat durant l'any 2021 promovent l'EJG i el pensament crític en l'àmbit STEM (ciències, tecnologia, matemàtiques i enginyeria). En destaquen la realització de la 2a Escola d'Estiu EduglobalSTEM, una formació virtual amb la participació de 60 docents i la realització de la planificació de 6 projectes d'aula. Aquesta última activitat s'ha impulsat des de l'ICE de la UAB amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona. Alhora s'ha realitzat un curs de formació de professorat, conjuntament amb Edualter.org, en educació per la justícia global, amb especial focus en la justícia climàtica.Em l'àmbit formal, també, s'ha seguit reflexionant sobre principis i instruments per a **avaluar l'aprenentatge i la transformació** als i dels centres escolars en matèria de **justícia global**. En el marc d'aquest projecte, impulsat per Edualter, s'han dinamitzat sessions de formació mensuals (de febrer a març 2021), i s'ha acompanyat a professorat a elaborar instruments d'avaluació. Un resultat d'aquesta formació i acompanyament ha estat la creació de dos instruments d'avaluació, sobre la dimensió feminista d'una classe, i sobre la sostenibilitat ambiental d'un centre, que s'han posat en pràctica en un centre, a més de visibilitzar bones pràctiques d'avaluació de centre.

- En l'àmbit escolar, finalment, destaquem la formació virtual Teixint Fils d'Emocions Barcelona-Hondures, on un grup de mestres i lidereses comunitàries dels dos països s'han format conjuntament, des de l'intercanvi intercultural, en la metodologia Teixint Fils d'Emocions, aconseguint realitzar 15 projectes amb impacte en les respectives comunitats, incloent intercanvis Barcelona-Hondures. Ressaltem també que el documental "Teixint Fils d'Emocions",

realitzat per l'associació Fora de Quadre, i que narra l'experiència de la formació en cultura de pau "Teixit Fils d'Emocions" a l'escola Ciutat Comtal de Barcelona (curs 2018-2019), ha rebut el premi Joan Gomis de periodisme social.

- Al tercer cicle, l'article de recerca "Imprescindible, insuficiente, incoherente e instrumental: formación docente para aprender a convivir", que recull les conclusions del projecte de recerca europeu EduCAte, ha argumentat que tot i que el professorat necessitat estar format en transformació de conflictes, la formació inicial (universitària) que en rep el professorat és insuficient. La investigació, que ha analitzat la formació universitària del professorat a cinc països europeus, ha recomanat instaurar una assignatura obligatòria als graus d'educació (educació infantil, magisteri, pedagogia), així com al Máster de professorat de secundària. D'acord amb aquesta recomanació, l'equip d'educació per la pau ha impulsat **diferents actuacions per reforçar la formació en gestió de conflictes en el si de la Facultat d'Educació de la UAB**.

- Una de les principals actuacions a la facultat d'Educació de la UAB ha estat la facilitació de les jornades de formació "L'escala de provenció amb perspectiva de gènere" realitzades el juny de 2021, amb la que es va formar a un grup de professors i professores de la UAB, i, arrel del qual es va publicar la guia didàctica "L'escala de provenció. Guia pràctica per abordar el conflicte amb perspectiva de gènere a l'aula universitària". Aquesta actuació ha permès enriquir el discurs respecte de la provenció, una eina que facilita la creació d'un clima de convivència positiu i participatiu en els grups-classe.

- Una altra intervenció significativa a la UAB ha estat la participació en l'assignatura "Mirem el món", en que l'alumnat ha d'investigar un tema relacionat amb la cultura de pau. L'ECP va fer una formació inicial virtual als seus 70 alumnes sobre "Mirem el món: identificar les violències i la cultura de pau", a partir de la qual n'han fet xerrades en format TED presentant les seves conclusions.

- Finalment, s'ha seguit fent incidència a membres de la Facultat d'Educació per a incloure de forma més significativa l'educació pel conflicte al Màster de formació de professorat de secundària amb la realització d'una formació sobre educació per al conflicte amb tot l'alumnat.

- En l'àmbit no formal i comunitari s'ha seguit treballant per promoure la **cultura de pau a través de l'esport**: s'ha format a 70 educadors/es de la Fundació Esport i Educació de Barcelona, responsable de les activitats extraescolars esportives als barris vulnerables de la ciutat. També s'ha seguit capacitant a professionals de diversos serveis d'atenció a la comunitat de Barcelona en eines de transformació de conflicte i cultura de pau. Així mateix s'ha seguit fent acompanyament als equips d'acció comunitària de la Zona Nord de la ciutat per integrar la mirada de cultura de pau en el seu fer.

- Al 2021 el Programa d'educació per la pau també s'ha implicat en la **formació de mestres i líders comunitaris d'altres països**, en particular d'Hondures (Teixint Fils d'Emocions, explicat més amunt) i de Nicaragua:

- A Nicaragua, s'ha obert una línia de treball de capacitació en cultura de pau, deconstrucció de la imatge de l'enemic, despolarització i sensibilitat al conflicte. Aquesta línia de treball s'ha concretat, durant el 2021, en la capacitació de 133 docents, treballadors i treballadores comunitàries i tècnics i tècniques d'ONGs i un total de 41 hores de formació. Les tasques es desenvolupen per l'impuls de l'entitat Hermanamiento Zaragoza con León en el marc d'un projecte sostingut de capacitació d'educadors nicaragüencs.

UNITAT DE GÈNERE

Durant l'any l'ECP ha continuat activa en la promoció de la igualtat de gènere, tant en relació al treball que porta a terme l'ECP en els seus projectes i activitats com en relació a la seva cultura organitzativa així com en el marc dels espais de xarxes locals i internacionals on participa.

- En relació als seus projectes i activitats, l'ECP ha continuat **transversalitzant i abordant de forma específica la dimensió de gènere dels conflictes i la construcció de pau**, tant a nivell internacional com a l'entorn immediat. S'han generat diverses publicacions i recursos amb perspectiva de gènere. Entre d'altres, l'anuari *Alerta! Informe sobre conflictes, drets humans i construcció de pau* analitza un any més els impactes de gènere dels conflictes i l'evolució de l'agenda de dones, pau i seguretat, mentre l'anuari Negociacions de Pau analitza la dimensió de gènere dels processos de pau i negociacions actives al món. Diferents actors de l'àmbit polític i social local i internacional han fer servir les dades de gènere d'aquests anuaris, que han estat inclosos a la biblioteca digital de recursos de la Oficina de la Representant Especial del Secretari General de Nacions Unides sobre Violència Sexual en els Conflictes. Altres recursos de gènere durant 2021 han estat, entre altres, les publicacions *Gènere i Pau, Desigualtats de gènere, canvi climàtic i conflictes armats, Conflictes, COVID-19 i l'agenda de dones, pau i seguretat,* i la càpsula audiovisual C*onflictes armats i dimensió de gènere en temps de pandèmia,* concebuda com un recurs per escoles.

- En relació a l'**enfortiment de la igualtat de gènere a la seva cultura organitzativa**, l'ECP ha continuat el procés de treball intern iniciat el 2019 per enfortir i contribuir a la prevenció de les violències de gènere en el seu àmbit de treball, incloent en les activitats de formació i sensibilització, procés alineat amb els processos de Lafede.cat de Sembrant Cures i del Protocol per l'abordatge de les violències sexuals. En el marc d'aquest procés i dels compromisos adquirits com entitat observadora de Lafede.cat, entre altres actuacions, el 2021 l'ECP ha adoptat la Carta de compromís per l'adopció d'un Protocol per l'abordatge de les violències sexuals a les organitzacions, amb mesures d'apropiació del Protocol de la UAB per prevenir i actuar contra l'assetjament sexual i per raó de sexe, orientació sexual, identitat o expressió de gènere i la violència masclista (2018), d'aplicació vinculant per a l'ECP.

- L'ECP ha treballat durant el 2021 en l'àmbit de l'**agenda de dones, pau i seguretat** així com, més àmpliament, en la promoció de la igualtat de gènere a través de la seva participació a xarxes locals i internacionals, com l'eix de Feminismes de la Fede.cat i la seva comissió de seguiment i actuació del seu Protocol per l'abordatge de les violències sexuals a les organitzacions; la xarxa de punts focals de gènere de la plataforma Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict; el grup de treball de gènere, pau i seguretat de l'European Peacebuilding Liaison Office (EPLO) –on l'ECP participa en representació d'EPLO. Investigadores de l'ECP també han participat activament a altres xarxes de gènere i organitzacions feministes, com la Mediterranean Women Mediators Network i la Women's International League for Peace and Freedom.

EQUIP

Suport de gestió de la UAB
Isabel Durban
Esther Labrador
Xavier Rulló

Consell Assessor

Webmaster
Lucas Wainer

Subdirecció
Jordi Urgell

Postgrau en Cultura de Pau
Iván Navarro
Josep Maria Royo
Jordi Urgell

Programes

Conflictes i Construcció de Pau
Iván Navarro
Josep Maria Royo
Jordi Urgell
Pamela Urrutia
Ana Villellas
Maria Villellas

Unitat de gènere
Ana Villellas
Marina Caireta

Educació per a la Pau
Marina Caireta
Cécile Barbeito

Formadores associades
Andrés Barrientos
Neus Bartrolí

CONSELL ASSESSOR

Mariano Aguirre (Norwegian Peacebuilding Center)

Sanam Naraghi Anderlini Co-Founder and Executive Director, ICAN (International Civil Society Action Network For Women's Rights, Peace and Security)

Christine Bell (University of Ulster)

Andy Carl (Cofundador i exdirector de Conciliation Resources)

Paco Cascón (educador per la pau)

Adela Cortina (Universitat de València)

Ed García (International Alert)

Pablo de Greiff (International Center for Transitional Justice i relator de l'ONU sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició)

Astrid N. Heiberg (expresidenta de la Federació Internacional de la Creu Roja i la Mitja Lluna)

John Paul Lederach (Kroc Institute for International Peace Studies)

James Lemoyne (Center for the Humanitarian Dialogue i antic enviat especial del Secretari General de l'ONU)

Carmen Magallón (Seminari d'Investigació per a la Pau)

Federico Mayor Zaragoza (Fundación Cultura de Paz)

Manuela Mesa (Instituto Universitario de Derechos Humanos, Democracia, Cultura de Paz y no Violencia (DEMOSPAZ)

Jenny Pearce (Department of Peace Studies, University of Bradford)

Adolfo Pérez Esquivel (Premi Nobel de la Pau)

Michael Renner (World Watch Institute)

Itziar Ruíz-Giménez (Universitat Autònoma de Madrid)

Josep Mª Tortosa (Universitat d'Alacant)

Peter Wallensteen (Department of Peace and Conflict Research, Uppsala University)

Cora Weiss (International Peace Bureau)

INVESTIGACIÓ

LLIBRES I PARTICIPACIÓ A LLIBRES

Alerta 2021! Informe sobre conflictes, drets humans i construcció de pau
Iván Navarro, Josep Maria Royo, Jordi Urgell, Ana Villellas, María Villellas, Pamela Urrutia.
Icaria Editorial

Anuari que analitza l'estat del món en termes de conflictivitat i construcció de pau a partir de tres eixos: conflictes armats, tensions i gènere, pau i seguretat. L'anàlisi dels fets més rellevants del 2019 i de la naturalesa, causes, dinàmiques, actors i conseqüències dels principals escenaris de conflicte armat i tensió sociopolítica en el món permet oferir una mirada comparativa regional i identificar tendències globals, així com elements de risc i alerta preventiva de cara al futur i oportunitats per a la construcció de pau o per a la prevenció o transformació de conflictes. L'edició 2021 d'aquest informe analitza 34 conflictes armats i 95 tensions, a més de qüestions relatives a la dimensió de gènere en conflictes i pau. (en castellà)

L'informe Alerta ha rebut més de 6.000 visites durant el 2021, i ha estat penjat com a recurs a diferents biblioteques digitals, com per exemple la de la Representant Especial del Secretari General de l'ONU per a la violència sexual en conflictes, la biblioteca AECID; així com a centres de documentació i bancs de recursos de xarxes com la Asociación Española de Investigación para la Paz (AIPAZ), Euro-Mediterranean Women's Foundation, entre altres.

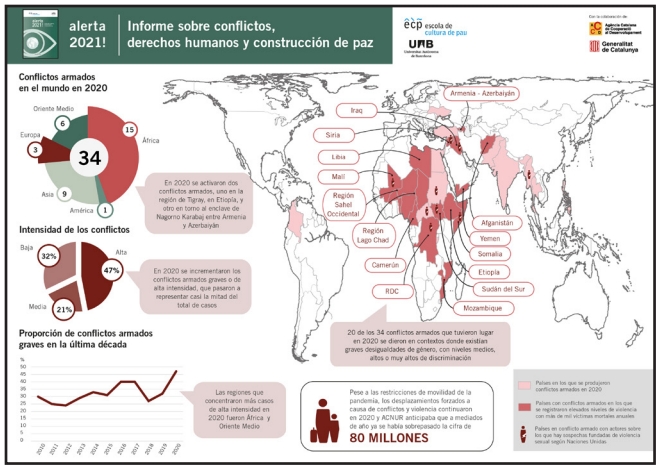
alerta 2021!
Informe sobre conflictos, derechos humanos y construcción de paz
ecp escola de cultura de pau
UAB
Conflictos armados en el mundo en 2020
34
Oriente Medio 6
Europa 3
Asia 9
América 1
África 15
En 2020 se activaron dos conflictos armados, uno en la región de Tigray, en Etiopía, y otro en torno al enclave de Nagorno Karabaj entre Armenia y Azerbaiyán
Intensidad de los conflictos
Baja 32%
Alta 47%
Media 21%
En 2020 se incrementaron los conflictos armados graves o de alta intensidad, que pasaron a representar casi la mitad del total de casos
Proporción de conflictos armados graves en la última década
Las regiones que concentraron más casos de alta intensidad en 2020 fueron África y Oriente Medio
Armenia - Azerbaiyán
Iraq
Siria
Libia
Mali
Región Sahel Occidental
Región Lago Chad
Camerún
RDC
Afganistán
Yemen
Somalia
Etiopía
Sudán del Sur
Mozambique
20 de los 34 conflictos armados que tuvieron lugar en 2020 se dieron en contextos donde existían graves desigualdades de género, con niveles medios, altos o muy altos de discriminación
Pese a las restricciones de movilidad de la pandemia, los desplazamientos forzados a causa de conflictos y violencia continuaron en 2020 y ACNUR anticipaba que a mediados de año ya se había sobrepasado la cifra de
80 MILLONES
Países en los que se produjeron conflictos armados en 2020
Países con conflictos armados en los que se registraron elevados niveles de violencia con más de mil víctimas mortales anuales
Países en conflicto armado con actores sobre los que hay sospechas fundadas de violencia sexual según Naciones Unidas

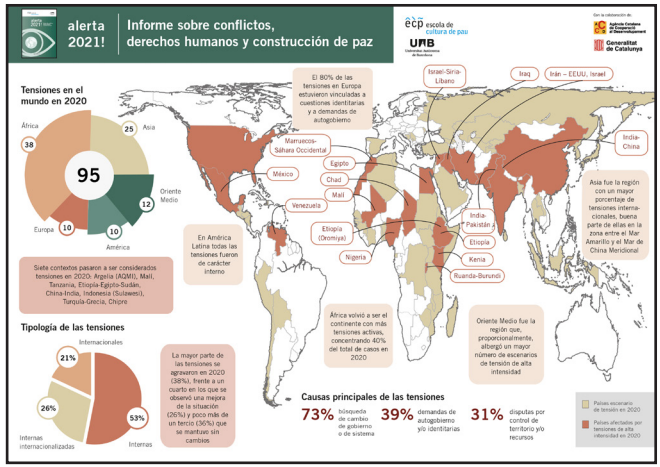
alerta 2021!
Informe sobre conflictos, derechos humanos y construcción de paz
ecp escola de cultura de pau
UAB
Tensiones en el mundo en 2020
95
África 38
Asia 25
Oriente Medio 12
América 10
Europa 10
Siete contextos pasaron a ser considerados tensiones en 2020: Argelia (AQMI), Mali, Tanzania, Etiopía-Egipto-Sudán, China-India, Indonesia (Sulawesi), Turquía-Grecia, Chipre
Tipología de las tensiones
Internacionales 21%
Internas internacionalizadas 26%
Internas 53%
La mayor parte de las tensiones se agravaron en 2020 (38%), frente a un cuarto en los que se observó una mejora de la situación (26%) y poco más de un tercio (36%) que se mantuvo sin cambios
El 80% de las tensiones en Europa estuvieron vinculadas a cuestiones identitarias y a demandas de autogobierno
En América Latina todas las tensiones fueron de carácter interno
Marruecos-Sáhara Occidental
México
Venezuela
Egipto
Chad
Mali
Etiopía (Oromiya)
Nigeria
Israel-Siria-Líbano
Iraq
Irán – EEUU, Israel
India-China
India-Pakistán
Etiopía
Kenia
Ruanda-Burundi
Asia fue la región con un mayor porcentaje de tensiones internacionales, buena parte de ellas en la zona entre el Mar Amarillo y el Mar de China Meridional
Oriente Medio fue la región que, proporcionalmente, albergó un mayor número de escenarios de tensión de alta intensidad
África volvió a ser el continente con más tensiones activas, concentrando 40% del total de casos en 2020
Causas principales de las tensiones
73% búsqueda de cambio de gobierno o de sistema
39% demandas de autogobierno y/o identitarias
31% disputas por control de territorio y/o recursos
Países escenario de tensión en 2020
Países afectados por tensiones de alta intensidad en 2020

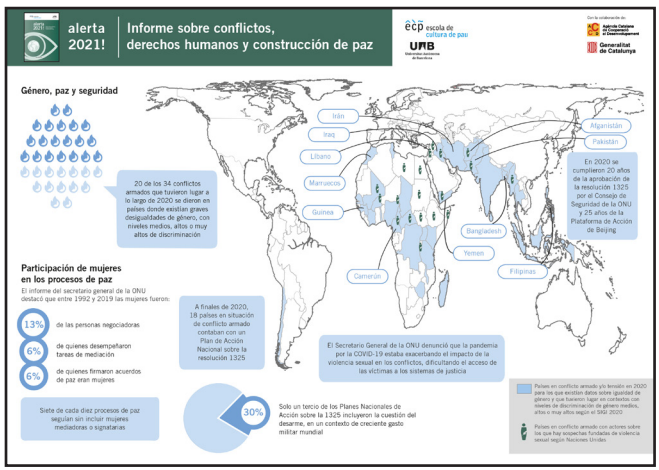
alerta 2021!
Informe sobre conflictos, derechos humanos y construcción de paz
ecp escola de cultura de pau
UAB
Género, paz y seguridad
20 de los 34 conflictos armados que tuvieron lugar a lo largo de 2020 se dieron en países donde existían graves desigualdades de género, con niveles medios, altos o muy altos de discriminación
Participación de mujeres en los procesos de paz
El informe del secretario general de la ONU destacó que entre 1992 y 2019 las mujeres fueron:
13% de las personas negociadoras
6% de quienes desempeñaron tareas de mediación
6% de quienes firmaron acuerdos de paz eran mujeres
Siete de cada diez procesos de paz seguían sin incluir mujeres mediadoras o signatarias
A finales de 2020, 18 países en situación de conflicto armado contaban con un Plan de Acción Nacional sobre la resolución 1325
30%
Solo un tercio de los Planes Nacionales de Acción sobre la 1325 incluyeron la cuestión del desarme, en un contexto de creciente gasto militar mundial
Irán
Iraq
Líbano
Marruecos
Guinea
Afganistán
Pakistán
Bangladesh
Yemen
Camerún
Filipinas
En 2020 se cumplieron 20 años de la aprobación de la resolución 1325 por el Consejo de Seguridad de la ONU y 25 años de la Plataforma de Acción de Beijing
El Secretario General de la ONU denunció que la pandemia por la COVID-19 estaba exacerbando el impacto de la violencia sexual en los conflictos, dificultando el acceso de las víctimas a los sistemas de justicia
Países en conflicto armado y/o tensión en 2020 para los que existían datos sobre igualdad de género y que tuvieron lugar en contextos con niveles de discriminación de género medios, altos o muy altos según el SIGI 2020
Países en conflicto armado con actores sobre los que hay sospechas fundadas de violencia sexual según Naciones Unidas

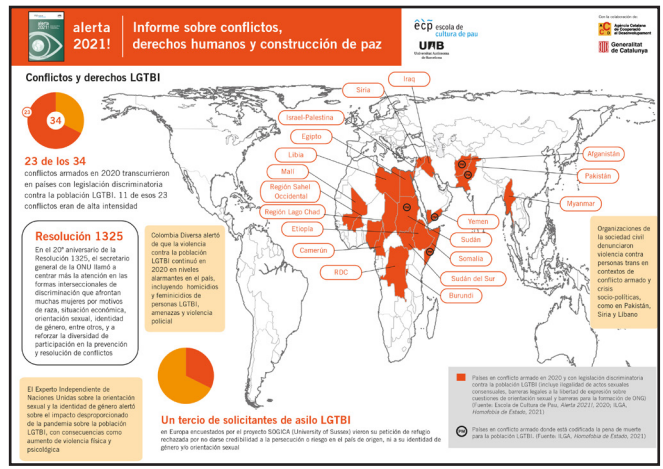
alerta 2021!
Informe sobre conflictos, derechos humanos y construcción de paz
ecp escola de cultura de pau
UAB
Conflictos y derechos LGTBI
34
23 de los 34
conflictos armados en 2020 transcurrieron en países con legislación discriminatoria contra la población LGTBI. 11 de esos 23 conflictos eran de alta intensidad
Resolución 1325
En el 20º aniversario de la Resolución 1325, el secretario general de la ONU llamó a centrar más la atención en las formas intersecciones de discriminación que afrontan muchas mujeres por motivos de raza, situación económica, orientación sexual, identidad de género, entre otros, y a reforzar la diversidad de participación en la prevención y resolución de conflictos
Colombia Diversa alertó de que la violencia contra la población LGTBI continuó en 2020 en niveles alarmantes en el país, incluyendo homicidios y feminicidios de personas LGTBI, amenazas y violencia policial
El Experto Independiente de Naciones Unidas sobre la orientación sexual y la identidad de género alertó sobre el impacto desproporcionado de la pandemia sobre la población LGTBI, con consecuencias como aumento de violencia física y psicológica
Un tercio de solicitantes de asilo LGTBI
en Europa encuestados por el proyecto SOGICA (University of Sussex) vieron su petición de refugio rechazada por no darse credibilidad a la persecución o riesgo en el país de origen, ni a su identidad de género y/o orientación sexual
Siria
Iraq
Israel-Palestina
Egipto
Libia
Mali
Región Sahel Occidental
Región Lago Chad
Etiopía
Camerún
RDC
Afganistán
Pakistán
Myanmar
Yemen
Sudán
Somalia
Sudán del Sur
Burundi
Organizaciones de la sociedad civil denunciaron violencia contra personas trans en contextos de conflicto armado y crisis socio-políticas, como en Pakistán, Siria y Líbano
Países en conflicto armado en 2020 y con legislación discriminatoria contra la población LGTBI (incluye ilegalidad de actos sexuales consensuales, barreras legales a la libertad de expresión sobre cuestiones de orientación sexual y barreras para la formación de ONG) (Fuente: Escola de Cultura de Pau, Alerta 2021!, 2020; ILGA, Homofobia de Estado, 2021)
Países en conflicto armado donde está codificada la pena de muerte para la población LGTBI. (Fuente: ILGA, Homofobia de Estado, 2021)

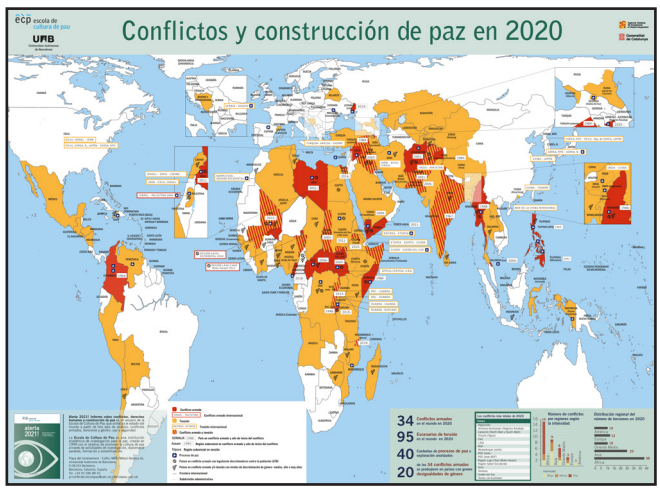
ecp escola de cultura de pau
UAB
Conflictos y construcción de paz en 2020
34 Conflictos armados en el mundo en 2020
95 Escenarios de tensión en el mundo en 2020
40 Contextos de procesos de paz o negociación analizados
20 De los 34 conflictos armados, 20 protagonizan en países con grandes desigualdades de género

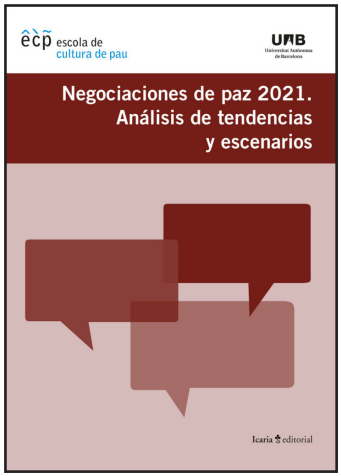

Negociacions de pau 2021. Anàlisi de tendències i escenaris
Iván Navarro, Josep Maria Royo, Jordi Urgell, Ana Villellas, María Villellas, Pamela Urrutia.
Icaria Editorial

Anuari que analitza processos i negociacions de pau al món, identifica tendències i facilita una anàlisi comparativa entre els diferents escenaris. L'informe també analitza l'evolució dels processos de pau des de la perspectiva de gènere. Durant el 2020 es van identificar un total de 40 processos i negociacions de pau a nivell mundial: 13 a l'Àfrica (32,5% del total), 11 a Àsia (27,5%), set a Europa (17,5%), cinc a Orient Mitjà (12,5%) i quatre a América (10%).

Un dels principals objectius de l'informe és posar la informació i l'anàlisi al servei d'aquells actors que, des de diferents nivells, participen en la resolució pacífica de conflictes, incloent les parts en disputa, mediadors, societat civil, entre d'altres.
(en castellà)

L'informe ha rebut més de 1500 visites, i ha estat inclòs en bases de recursos i biblioteques digitals internacionals i locals (Nacions Unides, Catàleg col·lectiu de les universitats de Catalunya, entre altres). Ha estat citat en publicacions de diferents actors i autors (PRIO, A. Herrberg, entre altres) i és utilitzat com a recurs educatiu i de sensibilització.

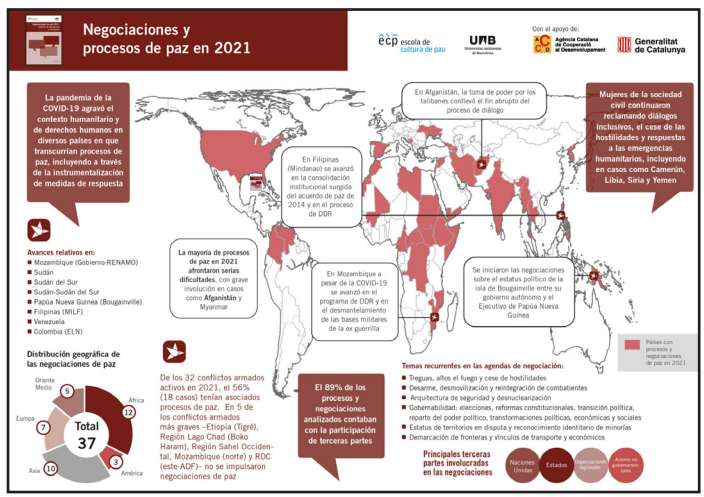

Cultura de pau en l'esport
Marina Caireta, Andrés Barrientos.
Editorial Inde.

Què es la cultura de pau en l'esport? Com construir-la en ambients bel·ligerants o competitius? Sovint, els camps d'esport fan visibles tensions iniciades fora, abans de començar o durant la classe o l'entrenament. Aleshores toca decidir: deixem passar un conflicte o l'aprofitem? Aquesta guia pràctica és aplicable per a tots els escenaris on es practica esport. (en castellà)

S'han realitzat 4 reunions d'incidència per a difondre el continguts del llibre amb actors clau de l'esport a Barcelona i es preveuen diverses activitats més pel 2022.

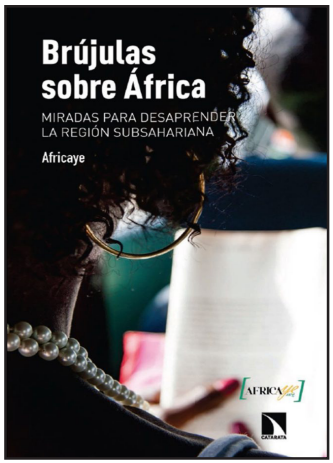

Brúixoles sobre África. Mirades per a desaprendre la regió subsaharina
Col·lectiu Africaye.
Catarata editorial, Madrid.

En aquest llibre que pretén donar a conèixer l'Àfrica des d'una mirada crítica i divulgativa, els investigadors Iván Navarro (coord. del llibre) i Josep María Royo hi participen amb dos capítols que plantegen un acostament a les dinàmiques de violència i pau a Àfrica subsahariana. (en castellà)

El llibre, compost per 26 capítols escrits cadascun per un autor o autora diferent, ha estat presentat en diversos espais, entre els quals Casa Àfrica, i ha estat ressenyat en diverses revistes i webs especialitzades.

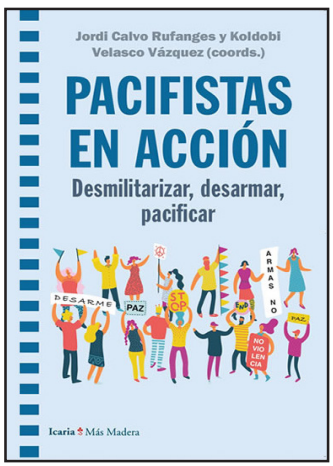

Pacifistes en acció!
Jordi Calvo, Koldobi Velasco (eds.).
Icaria Editorial

El llibre descriu i analitza nombroses iniciatives pacifistes de l'Estat espanyol, entre les quals nombroses accions pel desarmament i la desmilitarització, entre els quals un article sobre l'Educació per la pau en l'educació formal, redactat per Cécile Barbeito. Coordinat per Jordi Calvo i Koldobi Velasco, el llibre recull més de 35 veus. (en castellà)

Al 2021, el llibre s'ha presentat en dues xerrades online (sumant més de 400 visualitzacions al tancament d'aquesta memòria) i de forma presencial a Catalunya i a Gran Canaria. Al 2022 continuarà aquesta difusió.

Seguridad Humana Feminista: Ampliando el marco de interpretación de la resolución 1325
Diana María Salcedo López.
Limpal Colombia

Pròleg de Maria Villellas a la publicació *Seguridad Humana Feminista: Ampliando el marco de interpretación de la resolución 1325*, elaborada per l'organització de dones LIMPAL Colombia, que recull els principals debats des d'una perspectiva feminista al voltant del concepte de seguretat humana, en el marc del treball de construcció de pau feminista dut a terme per aquesta organització a Colòmbia. (en castellà).

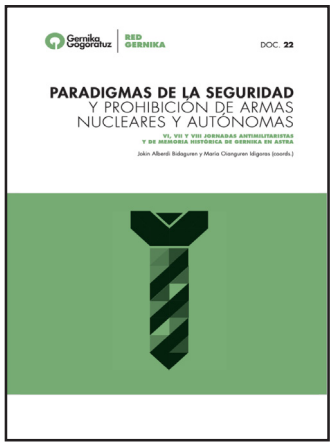

Paradigmas de la seguridad y prohibición de las armas nucleares y autónomas
María Oianguren i Jokin Alberdi (Coord.).
Doc.22, Gernika Gogoratuz, editors

La publicació inclou l'article, escrit per Pamela Urrutia, "Desxifrant les guerres de Iemen: conflictes superposats, implicació saudita i complicitats occidentals". L'article aborda els precedents i dimensions del conflicte armat al Iemen, analitza la implicació saudita i les seves conseqüències i assenyala les responsabilitats de països occidentals, especialment pel que fa a la provisió d'armes a les parts en conflicte tot i les normatives i restriccions vigents. (en castellà)

INFORMES MONOGRÀFICS

Canvi climàtic i conflictes

ècp escola de cultura de pau

Maig de 2021

Canvi Climàtic i Conflictes
Maig 2021

La publicació analitza els vincles entre canvi climàtic i diverses formes i expressions de conflictivitat, identificant tant els debats acadèmics i teòrics sobre la naturalesa i l'abast d'aquests vincles com les conseqüències polítiques de la seva securitització. Tot i que hi ha divergències importants pel que fa a les associacions de causalitat entre canvi climàtic i conflictes, sí que sembla haver-hi un consens bàsic en que l'impacte del canvi climàtic sobre els conflictes armats és contextual i indirecte, és a dir, que es produeix a través de la influència de variables climàtiques sobre factors econòmics, polítics, institucionals, demogràfics i socials íntimament associats amb l'esclat o l'agudització de conflictes. (en castellà i català).

Canvi climàtic, desplaçament i conflictes

ècp escola de cultura de pau

Maig de 2021

Canvi climàtic, desplaçament i conflictes
Maig 2021

La publicació exposa els reptes per perfilar la relació entre canvi climàtic i mobilitat humana; analitza els debats sobre el nexe entre canvi climàtic, desplaçament i conflicte; i reflexiona sobre els mecanismes de protecció per donar resposta a les persones desplaçades per motius climàtics i mediambientals. Els debats sobre el canvi climàtic han dedicat atenció als seus efectes en termes de mobilitat humana i també han posat el focus en la relació entre canvi climàtic, desplaçaments de població i conflictes. Encara que hi ha alguns consensos incipients, en general les anàlisis ofereixen mirades diverses i veus expertes recomanen abordar el fenomen en tota la seva complexitat. (en castellà i català).

Desigualtats de gènere, canvi climàtic i conflic

ècp escola de cultura de pau

Maig de 2021

Desigualtats de gènere, canvi climàtic i conflictes armats
Maig 2021

La publicació analitza les interrelacions complexes entre aquests tres fenòmens. En els últims anys, a causa de l'agreujament del canvi climàtic global, s'ha fet evident la necessitat d'abordar aquesta crisi en tota la seva dimensió analitzant les conseqüències des d'un punt de vista de gènere amb un enfocament feminista interseccional, així com les vinculacions amb la pau , la conflictivitat armada i la seguretat. Aquesta publicació analitza els impactes de gènere del canvi climàtic, així com les respostes des del feminisme i les interaccions entre les agendes de gènere, pau i seguretat i justícia climàtica. (en castellà i català).

Polítiques de cooperació per a la Pau. Anàlisi comparada de les polítiques públiques catalanes i valencianes (2009-2019)
Míriam Acebillo, Cécile Barbeito.
Setembre 2021

Informe d'anàlisi comparada de les cooperacions de l'Ajuntament de Barcelona, Ajuntament de València, Generalitat de Catalunya, i Generalitat Valenciana, per tal de valorar l'evolució de les cooperacions per a la pau dels quatre actors. L'informe observa que en tots els casos, més del 85% de l'AOD es destina a països en situació de tensió o conflicte armat, i que les polítiques de cooperació existents no tenen prou en compte l'especificitat de la cooperació en aquests contextos. A la llum d'aquestes dades, l'informe recomana mesures de polítiques de cooperació més consistents.

Durant el 2021, les conclusions de l'informe s'han presentat en el marc de LaFede.cat (Federació d'ONGs per la Justícia Global (de Barcelona), de la Coordinadora Valenciana d'ONGDs, del Consell Català de Foment de la Pau (CCFP), òrgan orientat a orientar polítiques de pau del govern de Catalunya, i de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP), amb l'objectiu de fer recomanacions per les futures definicions dels Plans Directors de Cooperació.

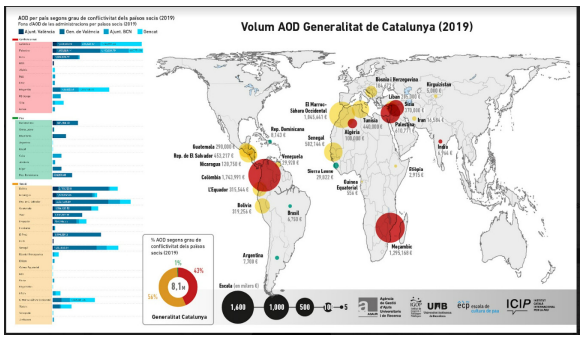

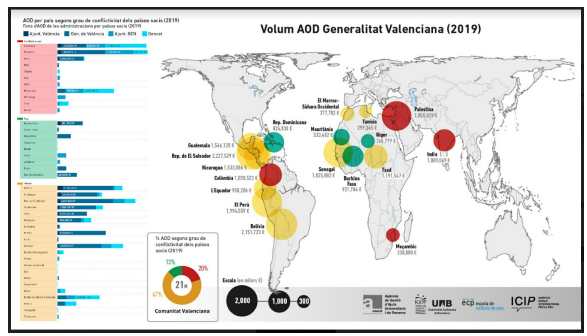

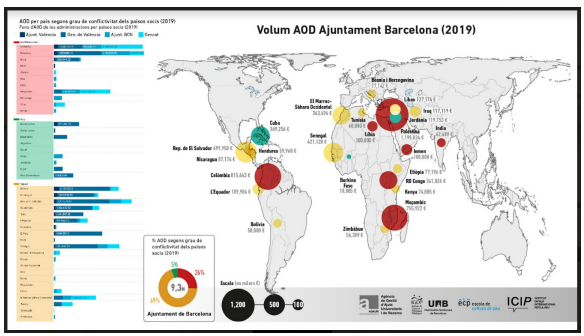

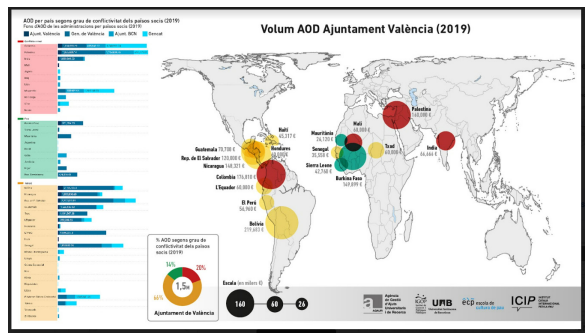

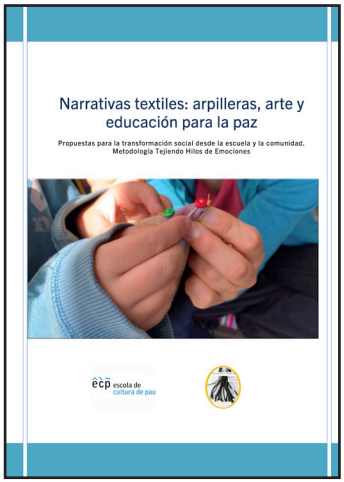

Narratives tèxtils: xarpelleres, art i educació per a la pau
Aixa Dulcey Álvarez, Marina Caireta, Neus Bartrolí.
Novembre 2021

La publicació sistematitza i avalúa l'experiència educativa "Teixint Fils d'emocions, pau i art" formació en línia, de sis mesos de durada, que va capacitar un grup de docents i líders comunitaris de Catalunya i Llatinoamèrica (Hondures, Xile, Brasil i Colòmbia) en continguts, eines i metodologies per educar en i per a la pau a través de l'art des dels espais educatius i comunitaris. Com a producte final de la formació els i les participants a la formació van dur a terme un total de 15 projectes en els seus àmbits de treball respectius. Per motius relacionats amb la pandèmia de la Covid-19, un total de 7 projectes no van poder ser realitzats a Hondures però les i els participants de la formació van realitzar el plantejament dels mateixos, per tal de dur-los a terme l'any següent. D'un total de 40 participants inicials, 32 van aconseguir culminar la formació de manera satisfactòria.

ARTICLES A REVISTES INDEXADES

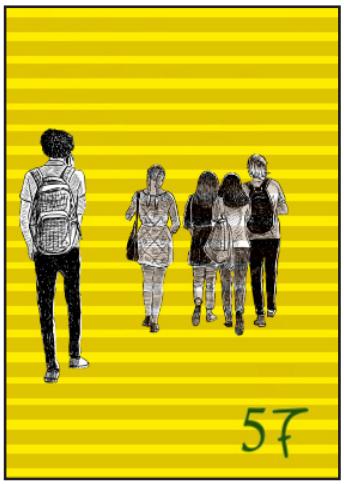

Article "Imprescindible, insuficiente, incoherente e instrumental: formación docente para aprender a convivir"
Cécile Barbeito. Sinéctica, Revista Electrónica de Educación, (57), e1285.
DOI: https://doi.org/10.31391/S2007-7033(2021)0057-018

L'article analitza cinc estudis de casos europeus (Croàcia, Espanya, França, Itàlia i Suècia) per a comparar les polítiques de formació de professorat relatives a la transformació de conflictes i la convivència escolar. Examina lleis educatives, currículums i polítiques de formació de professorat de cada país i verifica en la pràctica si es garanteix la formació inicial i continuada en continguts relacionats amb la transformació de conflictes i fins a quin punt l'administració fa un seguiment suficient de l'efectivitat de les polítiques de convivència. Malgrat identificar algunes bones pràctiques, es conclou que les polítiques de formació de professorat en matèria de convivència en els països estudiats son imprescindibles, però insuficients, incoherents i instrumentals, encara lluny de l'objectiu de formar a persones a aprendre a viure juntes. (en castellà)

Article "Cultura de paz en el ámbito educativo: cuestiones de contenidos, metodología, coherencia y estructura"
Revista Cultura de Paz, Vol.25, Núm. 78 (2021)
Cécile Barbeito

Amb l'objectiu d'explorar diferents àmbits en què l'educació pugui promoure la cultura de pau, aquest article identifica diferents formes de l'àmbit acadèmic –escolar i universitari– en quatre de les seves dimensions: en els continguts pedagògics, en la metodologia docent, en la coherència amb la resta de persones i entorn, i en l'estructura de l'aula i del centre educatiu. A través d'una anàlisi qualitativa basada en experiències pràctiques i en recerca empírica, l'article argumenta la necessitat que l'educació per a una cultura de pau no se cenyeixi a la formació en valors, actituds i comportaments, sinó també canvis estructurals de les institucions educatives i de l'entorn. (en castellà)

Article "Promoure la cultura de pau en entorns comunitaris"
Revista Cultura de Paz, Vol.25, Núm. 78 (2021)
Marina Caireta

Amb l'objectiu d'indagar sobre estratègies per desenvolupar la cultura de pau a nivell comunitari, l'article parteix de troballes que la recerca empírica per a la pau ha realitzat, i de l'experiència en educació per a la pau que l'Escola de Cultura de Pau ha desenvolupat des d'una anàlisi qualitativa, concloure que construir relacions cooperatives apareix com a element clau per teixir xarxes de suport mutu i transformar de manera pacífica els conflictes a nivell comunitari. Per assolir-la identifica dues estratègies metodològiques en el treball comunitari de construcció de pau: la provenció, eina de construcció de comunitat que escala set esglaons fins a la cooperació; i les pràctiques restauratives, metodologia que parteix de la transformació restaurativa del conflicte amb participació, no només de les parts afectades, sinó també de la comunitat afectada. (en castellà)

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES

Gènere i Pau
Publicació semestral que ofereix informació i anàlisi de l'agenda internacional sobre dones, pau i seguretat amb especial èmfasi en l'impacte de gènere dels conflictes armats i les iniciatives de construcció de pau liderades per dones o amb perspectiva de gènere. (en castellà)

Gener-Juny 2021. El número de gener-juny destaca el deteriorament de la situació a la regió de Tigre (Etiòpia), la participació activa de dones contra el cop militar a Myanmar, la sortida de Turquia de la Convenció d'Istanbul, així com noves dades de l'OMS sobre violència de gènere, entre altres temes.

Juliol-Desembre 2021. El número de juliol-desembre destaca la greu situació a Tigre (Etiòpia), amb denuncies de violència sexual generalitzada i anunci del Consell de Drets Humans de designar una comissió de persones expertes sobre Etiòpia; el deteriorament de la situació dels drets humans de les dones a l'Afganistan des de la presa de poder dels talibans; l'absència de la qüestió del desarmament de la majoria dels plans d'acció de la Resolució 1325; i la celebració de la primera Convenció Nacional de Dones per la Pau al Camerun.

Apunts ECP de Conflictes i Pau
Publicació que aborda temes d'actualitat, aportant reflexions sobre anàlisi i transformació de conflictes i construcció de pau. Durant el 2021, s'han publicat, dins d'aquesta col·lecció els següents títols:

10. Negociar amb al-Shabaab? Somàlia i la narrativa securitària a la Banya d'Àfrica (Juliol de 2021), per Josep Maria Royo Aspa
11. Conflictes, COVID-19 i l'agenda de dones, pau i seguretat (Juliol de 2021), per Ana Villellas Ariño
12. Conflictes, COVID-19 i canvi climàtic (Juliol de 2021), per María Villellas Ariño
13. Conflictes, desplaçament i COVID-19 (Octubre de 2021), per Pamela Urrutia Arestizábal
14. Conflictes, Àfrica i COVID-19 (Novembre de 2021), per Josep Maria Royo Aspa
15. COVID-19 i vulneració de drets humans (Desembre de 2021), per Iván Navarro Milián
16. COVID-19 i processos de pau: impactes de la pandèmia en la negociació de conflictes (Febrer de 2022), per Jordi Urgell García

Algunes de les infografies creades arrel de la publicació dels Apunts han estat:

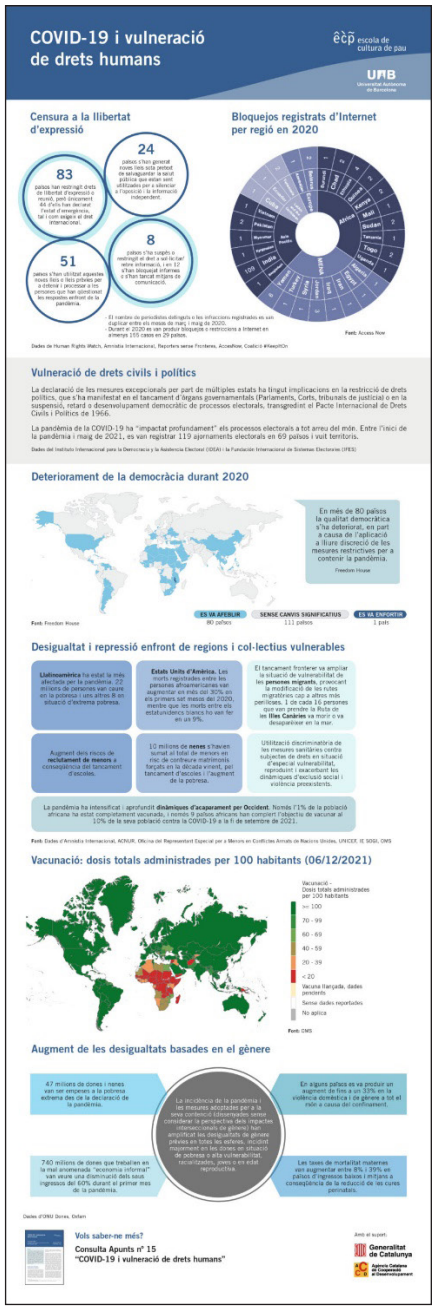

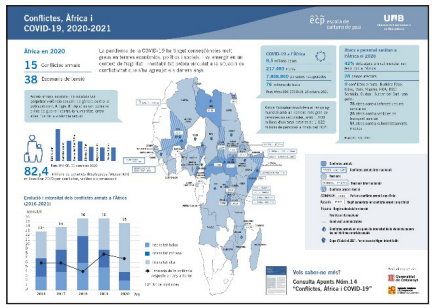

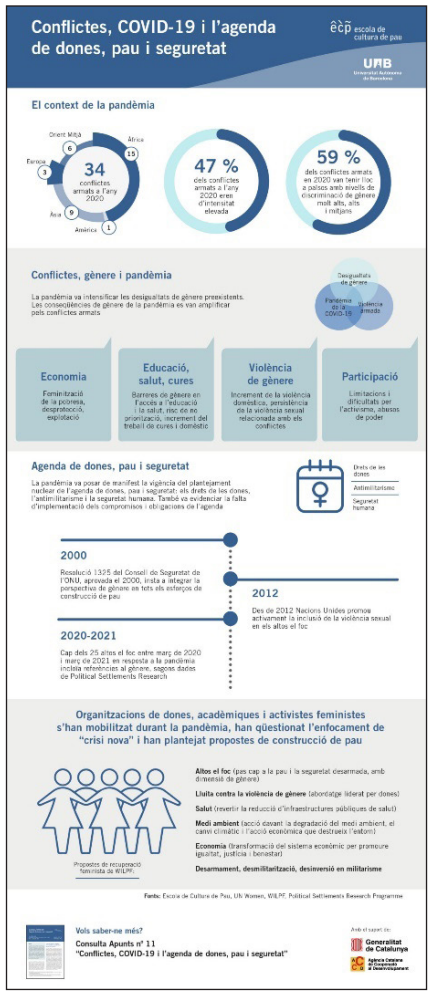

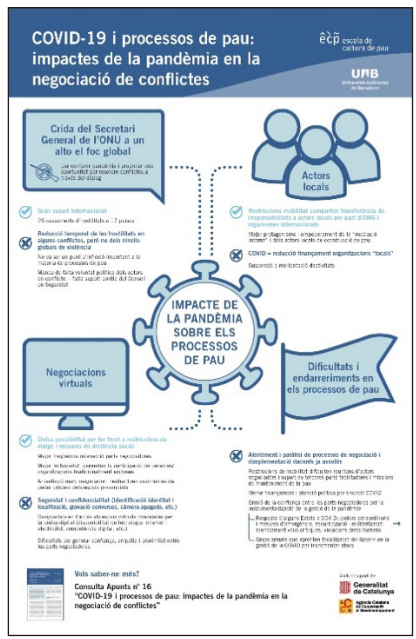

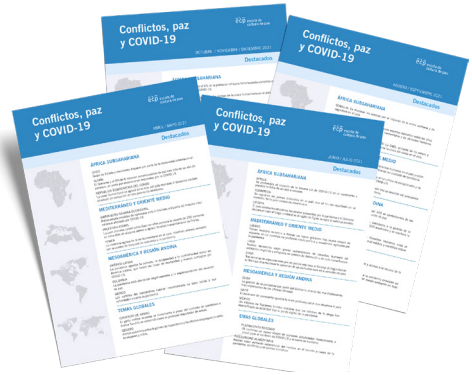

Observatori de Conflictes, pau i Covid-19

Observatori online bimensual sobre Covid-19, conflictivitat armada i construcció de pau, que posa especial atenció a l'Àfrica subsahariana, Mediterrani i Orient Mitjà, i Mesomèrica i la Regió Andina, zones prioritàries per a l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD).

Abril-Maig 2021.
Juny-Juliol 2021.
Agost-Setembre 2021.
Octubre –Desembre 2021.

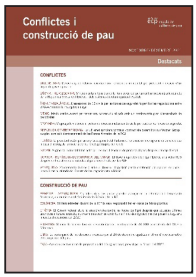

Conflictes i construcció de pau

Conflictes i construcció de pau és una publicació bimensual amb informació sobre l'evolució de la conflictivitat armada i dels processos de pau al món.

Novembre-Desembre 2021.

MATERIAL DIDÀCTIC

L'escala de provenció. Guia pràctica per abordar el conflicte amb perspectiva de gènere a l'aula universitària.
Marina Caireta, Eugènia Boada, Cécile Barbeito

Presenta l'escala de Provenció, un recurs de l'educació per la pau que, a través de 7 passos consecutius, facilita la creació d'un clima de convivència positiu i participatiu, alhora que prepara al grup i docents per a la transformació positiva del conflicte i la construcció de relacions saludables. L'escala de Provenció, a més, s'ha treballat tot introduint la perspectiva de gènere a la docència des de la pràctica. Aquest material neix del treball realitzat en el seminari de formació de professorat de la UAB "L'escala de provenció amb perspectiva de gènere" realitzat el juny de 2021."
Aquest material esdevé material de lectura obligatòria per a l'assignatura Mirem el Món (a la qual participa el 50% l'alumnat de 1r de la Facultat d'Educació de la UAB) i per al Postgrau de Cultura de Pau. Alhora s'ha lincat a webs educatives. També apareix lincada en webs de Serveis Educatius territorials (Vallès VII) i webs de coordinadores d'ONGs (LLeida) i de la Universitat de Lleida.

RECURSOS AUDIOVISUALS

Conflictes armats i dimensió de gènere en temps de pandèmia

Càpsula audiovisual educativa elaborada per Fora de Quadre i l'ECP per abordar a l'aula els impactes de gènere dels conflictes armats i el paper de les dones i joves en la construcció de pau, així com per abordar propostes de preguntes per a l'acció. Aquesta càpsula incorpora també el context global de pandèmia de la COVID-19. Aquest vídeo de sensibilització està pensat com recurs de suport a activitats d'educació per la pau i la justícia global, com per exemple és utilitzat en el marc del projecte per tractar la 1a Guerra Mundial a història de 4t d'ESO de l'Institut Ca n'Oriac (Sabadell, febrer-març de 2022).
La càpsula ha tingut més de 160 visualitzacions a You Tube a data de tancament d'aquesta memòria.

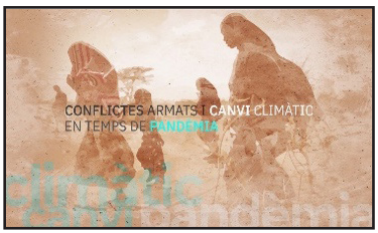

Conflictes armats i canvi climàtic en temps de pandèmia

Càpsula audiovisual educativa elaborada per Fora de Quadre i l'ECP per abordar a l'aula les interrelacions entre canvi climàtic i conflictes armats al món, d'una manera pedagògica i que interpel·la a l'acció. Aquesta càpsula incorpora també el context global de pandèmia de la COVID-19. Aquest vídeo de sensibilització està pensat com recurs de suport a activitats d'educació per la pau i la justícia global, com per exemple ha fet l'escola Torres Jonama en el projecte "Ecofeminisme, conflictes armats i pandèmia"" amb els 3 grups de sisè (Palafrugell, març-juny de 2022).
La càpsula ha tingut més de 160 visualitzacions a You Tube.

Conflictes armats i desplaçament forçat en temps de pandèmia

Càpsula audiovisual educativa elaborada per Fora de Quadre i l'ECP per abordar a l'aula les interrelacions entre els conflictes armats, el desplaçament forçat de població civil i el refugi, així com abordar propostes d'acció. Aquesta càpsula incorpora també el context global de pandèmia de la COVID-19. Aquest vídeo de sensibilització està pensat com recurs de suport a activitats d'educació per la pau i la justícia global, com per exemple és utilitzat en el marc del projecte transversal "Refugi" de 2n d'ESO de l'IE Sant Esteve (Castellar del Vallès, maig de 2022).
La càpsula ha tingut més de 140 visualitzacions a You Tube.

Presentació de l'informe "Polítiques de Cooperació per la pau"

Vídeo de presentació de les conclusions de l'informe "Polítiques de Cooperació per la pau. Anàlisi de les polítiques públiques catalanes i valencianes (2015-2019)", a càrrec de Míriam Acebillo (IGOP) i Cécile Barbeito (ECP). Algunes de les conclusions més destacades de l'informe és que malgrat les institucions analitzades no sempre tenen un discurs de pau ben elaborat, impulsen una proporció molt elevada de projectes de pau (com a mínim el 85% de l'Ajut Oficial al Desenvolupament es destina a països en context de conflicte armat i/o de tensió).
La presentació ha tingut gairebé 40 visualitzacions a You Tube.

Vídeo de presentació del web Tasharuk.cat

Presentació del web Tasharuk.cat, espai de divulgació i sensibilització sobre gènere, cultura i resistències a Palestina. L'acte va comptar amb la participació de Mahassen Nasser el Din, cineasta palestina i directora de un dels curtmetratges disponibles al web; Montserrat Vilà (Associació Hèlia Dones), Ariadna Jove (Sodepau) i Pamela Urrutia (ECP).
La presentació ha tingut gairebé 50 visualitzacions a You Tube.

Presentació del llibre "Cultura de paz en el deporte"

Entrevista als autors del llibre Cultura de pau en l'esport, Andrés Barrientos i Marina Caireta, sobre els continguts del llibre, adreçada a entrenadors/es de futbol. (en castellà).
L'entrevista ha tingut més de 245 visualitzacions a You Tube.

FORMACIÓ, SENSIBILITZACIÓ I INTERVENCIÓ

POSTGRAU EN CULTURA DE PAU

Durant l'any 2021, l'ECP ha organitzat, entre altres activitats formatives, la vint-i-tresena edició de la Diplomatura de Postgrau en Cultura de Pau, amb 19 alumnes inscrits a tot el curs, i 2 alumnes (del programa de protecció de Defensores de drets humans inscrites parcialment). D'aquestes 21 participants, 16 han estat dones, i 5 homes. Un total de 8 alumnes (tot dones) han fet pràctiques no remunerades amb diferents entitats que promouen la pau. Al llarg d'aquestes edicions s'han format fins a més de 700 persones de diferents països i trajectòries.

El Postgrau, de 240 hores lectives, s'estructura en tres blocs: Fonaments de l'educació i la investigació per la pau; Anàlisi dels conflictes armats i altres violències; i Construcció de pau.

L'edició de 2021-2022 ha comptat amb la participació de 43 experts i acadèmics – 23 homes, 20 dones - de reconegut prestigi:

- **Aguirre Ernst, Mariano.** Periodista i analista de política exterior expert en conflictes internacionals, consolidació i manteniment de la pau. Investigador associat de Chatham House i coordinador de la Latin American Network of Inclusivament Security - Friedrich Ebert Foundation.
- **Alija, Rosa Ana.** Doctora en Dret. Professora de Dret Internacional Públic a la Universitat de Barcelona, especialitzada en dret Internacional dels Drets Humans i justícia en transició.
- **Andreu Monsech, Neus.** Facilitadora grupal, individual i per parelles, formadora i consultora organitzacional de la cooperativa Fil a l'Agulla.
- **Armadans i Gil, Jordi.** Politòleg, periodista i analista en temes de seguretat, conflictes, militarisme, desarmament i cultura de pau. Director FundiPau (Fundació per la Pau).
- **Arteta Dávila, Yezid.** Diplomat en Cultura de Pau. Investigador del conflicte i el procés de pau colombià, i consultor de diverses organitzacions internacionals per al desarmament de grups armats.
- **Barbeito Thonon, Cécile.** Politòloga. Investigadora de l'Escola de Cultura de Pau especialitzada en sensibilitat al conflicte.
- **Barrientos, Andrés.** Mestre d'educació física, llicenciat en ciències de l'activitat física i esportiva, entrenador d'hoquei i coach esportiu.
- **Bartrolí, Neus.** Mestra. Màster en Artteràpia. Diplomada en Cultura de pau i en Salut Mental en Situacions de Violència.
- **Benavides Vanegas, Farid.** PhD en Ciència Política i PhD en Dret. És Professor de la Universitat Ramon Llull Blanquerna en Drets Humans, Dret Internacional Públic i Dret Penal Internacional.
- **Bondia, David.** Doctor en Dret i Professor de Dret Internacional Públic a la Universitat de Barcelona. Des de l'any 2015 és president de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.
- **Caireta Sampere, Marina.** Formadora i investigadora del Programa d'Educació per a la Pau de l'Escola de Cultura de Pau.
- **Casanovas, Xavier.** Matemàtic, màster en Administració i Direcció d'Empreses, i membre de la Plataforma per una Fiscalitat Justa, Ambiental i Solidària.
- **Comins, Irene.** Professora del Departament de Filosofia i Sociologia de la Universitat Jaume I i directora de l'IUDESP Institut Interuniversitari de Desenvolupament Social i Pau de la Universitat Jaume I de Castelló i de la Universitat d'Alacant.

- **Domínguez, Itxaso**. Professora en la Universitat Carles III de Madrid. Doctora en Estudis Àrabs i Islàmics en la UAM. Treballa en 7amleh, organització per a la defensa dels drets digitals palestins.
- **Garrido, Lorena**. Professora de Filosofia del Dret de la UAB. Ha estat col·laboradora de l'Associació GENERA (Associació en defensa dels drets de les dones) i assessora jurídica a PIAD (Punt d'informació i Atenció a les Dones).
- **Giró, Xavier.** Professor de Periodisme Polític de la UAB. Director del grup de recerca Observatori de la Cobertura de Conflictes (OCC).
- ♊ **García, Nacho.** Llicenciat en Ciències Exactes, especialitat d'Astronomia. Membre de Garúa. Formador i facilitador de processos amb accent ecosocial i protecció dels drets humans.
- **Grasa, Rafael.** Doctor en Filosofia i professor de Relacions Internacionals de la UAB. Expresident de l'Institut Català Internacional per la Pau (2008-2016).
- **Herrero, Yayo.** Antropòloga, Educadora Social i Enginyera Tècnica Agrícola; professora-col·laboradora de la Càtedra Unesco d'Educació Ambiental i Desenvolupament Sostenible (UNED).
- **Herzbolheimer, Kristian.** Màster en Construcció Internacional de Pau de l'Institut Kroc. Director de l'Institut Català Internacional per la Pau.
- **Lederach, John Paul.** Sociòleg. Mediador en conflictes de països com Nicaragua, Colòmbia, Somàlia o el Nepal, entre d'altres. Autor de referència en matèria de construcció de pau i transformació de conflictes.
- **López Fernández, Lola.** Comissionada d'Immigració, Interculturalitat i Diversitat de l'Ajuntament de Barcelona. Africanista, investigadora i directora del Centre d'Estudis Africans i Interculturals (CEA).
- **Mateos, Oscar.** Doctor en Relacions Internacionals, professor a la Universitat Ramon Llull. Membre del Grup d'Estudis Africans (GEA) de la Universitat Autònoma de Madrid.
- **Martín Beristain, Carlos.** Doctor en Psicologia de la Salut. Ha treballat en projectes de suport psicosocial o de recuperació de la memòria històrica a diferents països.
- **Mayayo i Artal, Andreu.** Catedràtic d'Història Contemporània i Món Actual de la Universitat de Barcelona i director del Centre d'Estudis Històrics Internacionals-Pavelló de la República.
- **Navarro Milián, Iván.** Doctor en Relacions Internacionals i Estudis Africans. Membre de el Grup d'Estudis Africans (GEA) de la Universitat Autònoma de Madrid, del col·lectiu Africaye.org. Investigador de l'Escola de Cultura de Pau especialitzat en pau i conflictes a l'Àfrica subsahariana.
- **Negredo, Oscar.** Coordinador del Servei de Mediació Comunitària i del Servei de Suport a les Comunitats veïnals de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.
- **Nylander, Dag**. Diplomàtic noruec, antic Enviat Especial de Noruega al procés de pau de Colòmbia i cap de la Missió de Noruega a Bogotá.
- **Pinyol Jiménez, Gemma.** Politòloga, directora de migracions en Instrategies i investigadora associada del GRITIM-UPF. És Experta del Consell d'Europa en el marc del Projecte de Ciutats Interculturals.
- **Pozo, Alejandro.** Doctor en Pau i Conflictes, professor de la Universitat Ramon Llull, investigador del Centre Delàs i analista de Metges Sense Fronteres.
- **Rios, Paul.** Coordinador de la ja dissolta xarxa ciutadana per l'acord i la consulta al País Basc Lokarri. Facilitador de processos de diàleg entre actors enfrontats a Euskadi.
- **Rivas, Emilie**. Responsable de polítiques d'infància a Catalunya de l'ONG Save The Children.
- **Royo, Josep Mª.** Politòleg. Màster en Relacions Internacionals i Integració Europea. Investigador de l'Escola de Cultura de Pau especialitzat en pau i conflictes a l'Àfrica subsahariana. Membre del Grup d'Estudis Africans (GEA) de la Universitat Autònoma de Madrid i del col·lectiu Africaye.
- **Ruíz-Giménez Arrieta, Itziar.** Llicenciada en Dret i Ciències Polítiques. Doctora en Relacions Internacionals. Professora de Relacions Internacionals i Estudis Africans a la Universitat Autònoma de Madrid (UAM).
- **Toledo, Patsili.** Doctora en Dret Públic, diplomada en Drets Humans de les Dones. Professora

associada del Departament de Dret de la Universitat Pompeu Fabra. Integrant del Grup de Recerca Antígona de la UAB.

- **Urgell, Jordi.** Politòleg, Màster en Relacions Internacionals i Integració Europea. Investigador i Sotsdirector de l'Escola de Cultura de Pau especialitzat en pau i conflictes a l'Àsia Oriental, Sud-est Asiàtic i Amèrica Llatina,.
- **Urrutia, Pamela.** Màster en Relacions Internacionals, llicenciada en Ciències de la Informació / Periodisme Investigadora del de l'Escola de Cultura de Pau especialitzada en pau i conflictes al nord d'Àfrica i Orient Mitjà amb perspectiva de gènere.
- **Vargas Collazos, Mònica.** Doctora en Sostenibilitat per la Universitat Politècnica de Catalunya, M.A. del Centre d'Investigacions i Estudis Superiors en Antropologia Social (CIESAS – Mèxic), Llicenciatura en Sociologia a la Universitat de Ginebra (Suïssa).
- **Vasallo, Brigitte.** Escriptora, formadora, docent en diferents universitats, consultora, activista LGTB i feminista.
- **Vergara, María**. Psicòloga especialitzada en trauma infantil. Membre de l'equip d'atenció psicològica a la infància del Centre EXIL de Barcelona.
- **Vidal, Carles.** Llicenciat en Periodisme. Ex formador de l'Escola de Cultura de Pau de la UAB. Autor, actor i guionista, ha format grups de joves i adults en teatre com a intervenció social i de l'oprimit.
- **Villellas, Ana.** Màster en Política Internacional i Europea. Llicenciada en Ciències de la Comunicació. Investigadora de l'Escola de Cultura de Pau especialitzada en conflictes i processos de pau a Europa, Caucas i Àsia central.
- **Villellas, Maria.** Politòloga, Màster en Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania. Investigadora de l'Escola de Cultura de Pau. Especialista en l'anàlisi de la dimensió de gènere en la construcció de la pau.

La Valoració de l'alumnat ha estat de 8,8/10, i alguns dels comentaris qualitatius que han fet arrel de cursar-la han estat:

M'ha ajudat molt a profunditzar sobre conceptes que coneixia superficialment, posar noves mirades i aprendre contingut nou i també a revisar-me conductes o formes de funcionar, crec que molts dels aprenentatges els puc aplicar tant a l'àmbit laboral com el personal.

Me llevo una ganancia infinita sobre cómo hacer los análisis de los conflictos y cómo profundizar en los ejercicios de investigación sobre los mismos. Me llevo también muchísimas reflexiones críticas sobre la realidad y cómo la lectura que hacemos de un hecho nos lleva a pensar sobre él y por tanto actuar en relación al mismo. Esto es muy útil para mi desarrollo profesional, pero sin duda aplicable a mi análisis personal y mi crecimiento en las relaciones que tengo.

Cuando los docentes hacen un ejercicio introspectivo a su razón laboral, cuando evidencian que hacen un "pare" y son críticos frente a su misma acción y cuando se hacen preguntas que parecen "obvias" sobre el nombre que algo tiene o la manera cómo se financia o se realiza una actividad.

PARTICIPACIÓ EN ALTRES ESTUDIS DE TERCER CICLE

Durant el 2021 investigadors de l'ECP han participat com docents en 6 estudis de tercer cicle a Catalunya:

- Màster en Globalització, Desenvolupament i Cooperació coorganitzat per la UB, la Fundació Món-3 i la Fundació Solidaritat UB. Josep Maria Royo, Jordi Urgell i Iván Navarro.
- Màster en Relacions Internacionals, Blanquerna, URL. Jordi Urgell.
- Màster Universitari en Comunicació Política i Social, Blanquerna, URL. Jordi Urgell.
- Màster Cooperació, Desenvolupament i Acció comunitària, Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés – URL. Iván Navarro.
- Grau en Relacions Internacionals, Blanquerna, URL. Jordi Urgell.
- Grau en Relacions Internacionals, UOC, Iván Navarro.

PARTICIPACIÓ EN CURSOS, TALLERS, JORNADES I CONGRESSOS

Durant el 2021, l'equip de l'ECP ha participat en un total de 38 conferències, cursos, jornades i congressos, majoritàriament a Catalunya, d'abast local o internacional. El conjunt d'aquestes accions suma un mínim de 238 hores, i ha arribat a un mínim de 600 persones presencialment i a un mínim de 1140 persones virtualment.

25.01.21 a 27.02.21. Curs "STEM x Emergencia climática. Un reto social urgente que necesita de conocimiento científicos y tecnológicos" Amb la participació de Mel-Educació Ambiental, Eduglobalstem, grup GRESC@ (Germán Llerena) i Resilience.Earth (Anna Pujol) i Ecologistes en Acció entre altres. Curs impulsat i coordinat per l'ECP i Edualter (Curs virtual, 2h30).

30.01.21. Xerrada virtual "Els conflictes al món i als centres escolars amb mirada de gènere", a càrrec de Cécile Barbeito per l'AFA de l'Escola Paco Candel de l'Hospitalet de Llobregat. (9 familiars i 3 infants participants, 2h)

02.02.21, 16.02.21, 16.03.21, 06.04.21, 04.27.21, 18.05.21. Formació del Grup de treball "Avaluar per transformar". Grup de Treball adreçat a docents, per reflexionar i crear instruments d'avaluació en els àmbits individual, d'aula, de centre, i d'entorn, en relació a qüestions de justícia global. Curs coorganitzat entre l'ECP i Edualter, amb la participació de Cécile Barbeito i el suport de l'Ajuntament de Barcelona. (15h de formació virtual, més 15h de treball autònom). (20 participants)

18.02.21, 25.02.21, 04.03.21. Realització de cercles de diàleg sobre l'impacte de la pandèmia en la comunitat educativa a l'Escola Montserrat Solà de Mataró, per Marina Caireta, adreçat a amb alumnat, professorat i famílies de la comunitat educativa. Amb la col·laboració de l'equip de mediació de l'Ajuntament de Mataró. L'ECP realitza tres cercles de diàleg amb 12 adults representants de professorat, famílies i professionals d'administració i serveis.

08.01.21 – 12.06.21. Curs virtual Barcelona-Hondures "Teixint Fils d'Emocions Pau i Art", per capacitar mestres, professionals i líders comunitàries de Barcelona i d'Hondures en continguts, eines i metodologies per educar en i per la pau a través de l'art. Per Neus Bartrolí, Marina Caireta i Alba Santfeliu. Un cop acabada la formació, els/les mestres han posat en pràctica 15 projectes escolars i comunitaris (30 mestres i líders comunitàries de Catalunya, Hondures, Xile, Colòmbia i Brasil. Curs acreditat per 45 hores de formació.

11.03.21. Presentació "L'estat dels drets humans al món: amenaces i reptes de futur" Revista IDEES, per valorar l'estat dels drets humans al món. Un dels 6 informes regionals que s'hi presenten analitzen la vulneració de drets fonamentals i la incidència de la repressió política al món durant el període 2015-2020 a l'Àfrica subsahariana, elaborat per Celia Murias, Iván Navarro i Josep Maria Royo. Sessió virtual a través del canal de YouTube del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència i amb la participació del conseller d'Acció Exterior, Bernat Solé i Barril. (1h30) (277 visualitzacions)

12.03.21. Webinar "Transicions polítiques i alternança democràtica en la Banya d'Àfrica", analitzant les transicions polítiques en la Banya d'Àfrica (Sudan, Sudan del Sud, Etiòpia o Uganda), els canvis i demandes, les perspectives actuals de transició democràtiques i la dimensió internacional d'aquests processos. Participaren Josep Maria Royo i Ivan Navarro, per l'ECP/GEA, Elsa Aimé González (Fundación Alternativas) i Maria Ángeles Alaminos (Universidad Loyola) i organitzat per la Fundación Alternativas. (1h30) (114 visualitzacions)

08.04.21. Acte en línia de presentació del projecte "Pacifiquem les xarxes socials" organitzat per Fundipau, per un ús més dialogant i que no alimenti l'odi de les Xarxes socials, amb la participació a la taula d'en Jordi Armadans (Fundipau), Liliana Arroyo (Sociòloga), Sònia Andolz (analista de conflictes), Pablo Aguiar (ICIP) i Cécile Barbeito (ECP). (més de 360 visualitzacions a YouTube, 1h)

15.04.21. Presentació de les conclusions preliminars de la recerca "Polítiques de cooperació per la pau. Anàlisi comparada de les polítiques públiques catalanes i valencianes (2015-2019)" a càrrec de la Cécile Barbeito davant de les entitats que conformen l'Eix de Pau de LaFede. (6 participants, 1h)

28 i 29.04.21. Presentació a porta tancada dels informes "Alerta! i Negociacions de pau: anàlisi de tendències i escenaris", a càrrec de Pamela Urrutia i Josep Maria Royo per a presentar-ne les principals conclusions a personal tècnic de l'ACCD.

05.05.21. Participació de Maria Villellas en el taller de treball "La Agenda Mujeres, Paz y Seguridad en África del Oeste y el Sahel" organitzat pel GEA, Alianza por la Solidaridad, i Oxfam Intermon.

14, 15, 21 i 22.05.21. Facilitació de quatre dies de formació a la "Formación especializada para el acompañamiento psicosocial y el trabajo por una cultura de paz en entornos educativos y comunitarios" a León, Nicaragua per part de Marina Caireta i Cecile Barbeito (20 estudiants, majoritàriament treballadors comunitaris, 28h.

18.05.21. Dues sessions de formació sobre "Abordatge de temes controvertits en context de polarització" a alumnat i professorat de la Universitat Centre Americana (UCA) de Nicaragua, a càrrec de Marina Caireta i Cecile Barbeito. (18 alumnes, 4h) (28 docents, 3h).

19.05.21. Formulació sobre definició de projectes sensibles al conflicte en context de polarització per part de Cecile Barbeito i Marina Caireta. (21 tècnics d'entitats nicaragüenques, 4h)

21.05.21. Formació als professionals de mediació de la Dirección de Resolución Alterna de Conflictos (DIRAC) de Nicaragua per part de Marina Caireta i Cécile Barbeito. (46 mediadors, 2h)

27.05.21. En el marc de les "XV Jornadas de Seguridad, Defensa y Cooperación del Foro para la Paz en el Mediterráneo" organitzades per Foro para la Paz en el Mediterráneo, CIFAL Málaga-UNITAR i UNIA, la investigadora María Villellas va fer una presentació sobre els impactes de gènere del conflicte armat a Myanmar, a la sessió 'Mujer, paz y seguridad. El rol de la mujer en los conflictos armados'.

31.05.21. Presentació de les conclusions preliminars de la investigació "Polítiques de Cooperació per la

pau", a la Coordinadora d'ONGD de València, per part de les investigadores Míriam Acebillo i Cécile Barbeito. (7 participants, 1h)

02.06.21. Sessió sobre interrelacions amb la UE en l'àmbit de construcció de pau amb perspectiva de gènere en el marc de les activitats de la xarxa de punts focals de gènere de la Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict (GPPAC), a càrrec de la investigadora Ana Villellas.

03.06.21. Participació a una sessió de treball sobre Migracions Ambientals i on Pamela Urrutia ha presentat el treball desenvolupat per l'ECP en el marc del projecte sobre emergència climàtica i conflictes, que compta amb el recolzament de l'Ajuntament de Barcelona. L'activitat, organitzada per CERM, va comptar amb la participació de representants de CCAR, ESF, IDHC, GEDIME, GESDI-IDP i Migraciones Climáticas.

05.06.21. Taller "La pau als llibres de text, reflexions i eines per un ús més crític dels llibres de ciències socials" a càrrec de Cécile Barbeito en el marc del III Congrés d'Educació per la Pau de La Vall d'Uixó (Castelló), organitzat pel Centre Delàs i l'International Peace Bureau, sobre els valors de pau, interculturalitat, equitat, etc. als llibres de text, i sobre com elaborar o fer un ús més crític dels materials curriculars. (8 participants, 1h30)

14.06.21. Presentació de les conclusions preliminars de la investigació "Polítiques de Cooperació per la pau", davant del Consell Català de Foment de la Pau, per part de les investigadores Míriam Acebillo i Cécile Barbeito. (prop de 30 participants, 45 minuts)

17-18.06.21. Seminari de formació en "L'escala de provenció amb perspectiva de gènere" Amb la participació de Marina Caireta, Eugènia Riera, Sara Carro, Ana Rodhes, Patricia García, Mireia Parera, Elba Mansilla i Paco Cascón. Seminari teòrico-pràctic adreçat a professorat de la Facultat d'Educació de la UAB sobre l'escala de provenció com a eina per facilitar la transformació de conflictes, convivència pacífica i l'acció tutorial a l'aula universitària. (9 participants, principalment professorat universitari, 14h)

28.06.21. Sessió "Monitoring armed conflicts and negotiations", a càrrec de Jordi Urgell, al curs "Soft power and paradiplomacy", organitzat per la Universitat de Girona per a estudiants d'universitats dels EUA.

05-08.07.21. Curs virtual "Sentir, pensar, transformar: Reflexions i eines de pensament crític per la justícia global" Amb la participació de Carles Plana, Mar Cano, Pau Batet, Marina Caireta i Cécile Barbeito. Curs online per l'Escola d'Estiu Rosa Sensat adreçat a professorat sobre eines de pensament crític. (22 participants, docents de primària i secundària, 15h)

05-16.07.21. Segones Jornades de Formació EduglobalSTEM "Educació STEM per la justícia global", en el marc de l'Escola d'Estiu de l'ICE de la UAB. Amb la participació dels grups de treball EduglobalSTEM i EcofemiSTEAM, amb la presència de Vanesa Andreotti, Sharon Stein i Irene de Puig. La primera setmana consisteix en xerrades-tallers sobre pensament crític a les STEM i els 6 eixos d'educació per la justícia global. La segona setmana es dedica a programar 6 projectes d'aula de manera col·laborativa a partir dels aprenentatges de la primera setmana. Jornades organitzades en col·laboració amb l'ICE de la UAB. (60 docents, majoritàriament d'àrees científico-tècniques d'educació secundària, 30h)

17.07.21. Formació de monitors esportius del programa de casals d'estiu "Temps de Joc", per Marina Caireta i Andrés Barrientos al Poliesportiu La Marbella, Barcelona. Taller de formació en educació en i per al conflicte per als equips educatius dels casals d'estiu d'agost, impulsats per la Fundació Esport i Educació de Barcelona (FEEB) (21 participants, 5h)

08.09.21. Presentació virtual "Com repensar les Polítiques de cooperació per la pau a Catalunya?" a càrrec de Míriam Acebillo i Cécile Barbeito, de

les conclusions de la investigació "Polítiques de cooperació per la pau. Anàlisi comparada de les polítiques públiques catalanes i valencianes (2015-2019)". (15 participants, principalment personal tècnic de cooperació, 1h30)

10 i 17.09.21, i 01 i 08.09.21. Curs virtual "Tenir cura de la convivència en comunitats des de les pràctiques restauratives i la provenció de conflictes", per Marina Caireta i Lola Montejo. Curs per donar a conèixer la provenció de conflictes i les pràctiques restauratives com a eina de treball comunitari i creació de cultura de pau. (9 professionals de serveis d'atenció a la comunitat de l'empresa Progress SL., 8h)

20.09.21. Sessió de formació "Mirem el món: identificar les violències i la cultura de pau", per Marina Caireta. Formació virtual en el marc de l'assignatura interdisciplinar de la UAB "Mirem el món" sobre introducció a la cultura de pau i les violències directa, estructural i cultural. Arrel de la formació, aquest alumnat ha d'analitzar formes de violència i cultura de pau a la universitat o en el seu entorn, i fer-ne una xerrada en format TED presentant les seves conclusions. (70 alumnes de l'assignatura "Mirem el món", 2h).

14, 21 i 28.09.21, 05 i 26.10.21 i 02 i 09.11.21. Assessorament "Promoure la convivència pacífica en centres educatius", per Andrés Barrientos i Marina Caireta. Formació per donar orientacions per a la millora de la convivència a les escoles Torres Jonama de Palafrugell, Llevantí de Mar de Canonge i Institut de Sant Feliu. Amb el suport del CRP del Baix Empordà. (87 docents, 15h)

20.09.21. Participació de Pamela Urrutia en el "Tercer Coloquio por una Reconstrucción Abierta Mundial: Regeneración para la Paz" organitzat per l'entitat mexicana Estado Abierto. (25 visualitzacions, 4h30)

30.09.21 i 07.10.21. Sessions virtuals de formació "Cultura de Pau per a docents", per Cécile Barbeito i Marina Caireta. Amb el suport de Instituto Martin Luther King de la Universitat UPOLI i l'associació Hermanamiento Zaragoza con León. (prop de 15 professors i professores nicaragüencs, 2 sessions de 2h)

16.10.21. Taller "The intersections of Peace and Gender" coordinat per l'ECP i la Women's International League for Peace and Freedom (WILPF), en el marc del Congrés Mundial de la Pau, organitzat per l'International Peace Bureau i que va tenir lloc a a Barcelona. (1h30)

22.10.21. Sessió virtual "Dones palestines, violències i resistències" facilitada per Pamelia Urrutia al Cicle Formatiu VM2021 organitzat per Helia Dones. Video de la xerrada disponible al canal Youtube d'Helia. (37 visualitzacions, 1h)

26.10.21. Presentació sobre la situació de l'agenda internacional sobre dones, pau i seguretat en el marc de la trobada "Encuentro Internacional. Territorializando la 1325 en América Latina" impulsada per l'organització colombiana CIASE a càrrec de Maria Villellas. (Sessió online a porta tancada).

27.10.21. Participació al webinar de presentació de la publicació *Seguridad Humana Feminista: Ampliando el marco de interpretación de la resolución 1325*, per part de Maria Villellas. Organitzat per LIMPAL Colòmbia. (204 visualitzacions, 1h45)

12.11.21. Presentació a càrrec de Maria Villellas al panel "Política exterior feminista en el marco de una cultura de Paz", en el marc del "5º Congreso de Construcción de Paz con Perspectiva de Género" organizat per la Universidad Iberoamericana de Ciudad de México. (124 visualizaciones, 2h)

24.11.21. Ponència sobre els impactes dels conflictes armats a les dones presentada per María Villellas, en el marc de les jornades "Mujeres en las guerras: Víctimas, sobrevivientes, constructoras de paz" a Alcañiz (Teruel), organitzades per l'Instituto Aragonés de la Mujer, l'Ajuntament d'Alcañiz i la Fundación Seminario de Investigación para la Paz.

ARTICLES DIVULGATIUS I CONTRIBUCIONS A MITJANS DE COMUNICACIÓ

Durant l'any 2021, l'ECP ha aportat reflexions i anàlisis en 36 entrevistes, articles de divulgació i contribucions en mitjans de comunicació. La presència en premsa ha estat principalment en mitjans escrits (el 80,5% de les intervencions en premsa han estat mitjans escrits), però també ràdios (16,6%), i cadenes de TV (2,7%). El 52,7% d'aquestes aparicions han estat en mitjans d'àmbit català, el 58,3% d'àmbit espanyol, i el 5,5% d'àmbit internacional.

01.01.21. Article "Repensar la societat per canviar el món: reptes per una ciutadania crítica". Revista Idees, Núm. 55. Monogràfic "Repensar la Cooperació per afrontar els reptes del Segle XXI", per Cécile Barbeito. (en català, castellà i anglès)

08.01.21. Article "Panorama de tensiones en Etiopía, Somalia y Kenia". Blog Africaye. Per Josep Maria Royo. (en castellà).

29.01.21. Article "De l'assetjament escolar a la convivència, cada dia del curs". Diario de la Educación, per Cécile Barbeito. (en castellà)

07.02.21. Entrevista "El cop d'Estat a Myanmar. Entrevista a María Villellas". A vivir que son dos días, Cadena Ser. (en castellà)

08.02.21. Article "Panorama de tensions a Etiòpia, Somàlia i Kenya". Blog Africaye, per Josep Maria Royo.

16.02.21. Article "Construcció de pau a l'Àfrica el 2020." Blog Africaye, per Josep Maria Royo i Iván Navarro.

22.02.21. Article "RDC: assassinat l'ambaixador d'Itàlia". Blog Africaye, per Josep Maria Royo. (en castellà)

25.02.21. Article "Camins d'Esperança als Sudans". Blog Africaye, per Iván Navarro. (en castellà)

04.04.21. Entrevista "Los conflictos en Myanmar. Entrevista a María Villellas." A vivir que son dos días, Cadena Ser.

08.04.21. Article "La cuenca del Nilo: ¿cooperación o conflicto?" Blog Africaye, per Josep Maria Royo Aspa.

17.04.21. Article "Esperanza de paz en Afganistán, Mozambique y Sudán". Amb entrevista sobre l'informe Negociaciones de paz 2020. Análisis de tendencias y escenarios. Punto de Fuga, Cadena SER. Per Josep Maria Royo.

18.04.21. Article "La retirada de les tropes dels EUA i l'OTAN de l'Afganistan i les negociacions de pau.", Entrevista a María Villellas a @IB3radio i @IB3televisio 1.27'24".

20.04.21. Article "Mor en combat el president de Txad." amb entrevista a Josep Maria Royo, Diari ARA, per Francesc Millán.

22.04.21. Article "Golpe de Estado en Chad." Blog Africaye, per Josep Maria Royo.

23.04.21. Article "La situación en Chad tras la muerte del presidente Idriss Déby". Amb entrevista a Josep Maria Royo. El Mundo en 24 horas de RTVE. 53'52".

27.04.21. Article "Negociaciones de paz 2020: Análisis de tendencias y escenarios." Reliefweb. (en castellà i anglès)

28.04.21. Article "Burkina Faso, un polvorí al Sahel." amb entrevista a Iván Navarro, Diari Ara.

04.05.21. Article "¿Una primavera por venir? Retos y riesgos a una década de las revueltas en el norte de África y Oriente Medio." Blog Africaye,org, per Pamela Urrutia.

24.05.21. Entrevista a Maria Villellas "Dia Internacional de les dones per la pau i el desarmament". El Cafè de la Ràdio a Ràdio Sabadell.

27.05.21. Article "L'ECP analitza la incidència de la pandèmia en les negociacions de pau." Sala de Premsa de la UAB.

02.06.21. Article "Professorat crític a l'aula? Testimonis i preguntes per seguir reflexionant" Per Cécile Barbeito. Diari de l'Educació.

07.06.21. Article "Djibouti, l'enclau del desig geoestratègic." Amb entrevista a Josep Maria Royo, Diario de Levante.

11.06.21. Article "La fam s'acarnissa amb la població del nord d'Etiòpia després de set mesos de guerra." Amb entrevista a Josep Maria Royo, Diari ARA.

15.06.21. Entrevista "La construcció de la pau ha d'incloure la justícia climàtica." Entrevista a María Villellas, La Directa.

21.08.21. Entrevista "Imposar la pau per la via militar s'ha demostrat un fracàs". Entrevista a Josep Maria Royo al programa Via Lliure de RAC1.

22.08.21. Article "Afganistan: com ha ressorgit l'emirat islàmic i què pot passar? 5 claus per entendre què ha passat al país asiàtic i quin pot ser el seu futur" amb entrevista a María Villellas. Diari de Barcelona.

01.09.21. Ressenya "10 ideas clave para educar con perspectiva de justicia global", per Luis Gonzalez Reyes. publicat a Tiempo de actuar, sobre la publicació "Decàleg de criteris de justícia global per a l'elaboració de materials curriculars de ciències socials". (en castellà)

08.09.21. Article "Les polítiques de cooperació han de reforçar l'atenció a la construcció de pau". Sala de Premsa UAB.

08.09.21. Article "Expertos piden reforzar y mejorar las políticas de cooperación para la paz." La Vanguardia, Agències.

19.09.21. Entrevista "La dificultat per accedir a l'habitatge, a l'energia, a trobar feina és violència" entrevista a Cécile Barbeito a Xarxanet, per Sònia Pau Cortada.

21.09.21. Article "Pau municipal al 99,3%: què poden fer els municipis per la pau?" Web del Fons Català de Cooperació, per Cécile Barbeito.

01.10.21. Article "RD Congo: la inèrcia de la violència" Revista Papers, Lliga dels Drets dels Pobles, Nº77, octubre 2021, per Iván Navarro.

30.11.21. Article "INSOPORTABLE." Blog Africaye, per Iván Navarro. (en castellà)

02.12.21. Article "Las guerras que se hunden en el olvido" amb entrevista a Josep Maria Royo, El País. (en castellà)

09.12.21. Ressenya "Conflicte, Àfrica i COVID-19." Blog Africaye, per Josep Maria Royo

17.12.21. Entrevista a l'activista ruandesa Marcelline Nyiranduwamungu de Josep Maria Royo, La Directa i Blog Africaye.

L'ECP A LES XARXES SOCIALS

La pàgina web de l'ECP, que depèn del sistema informàtic de la UAB ha patit, durant el 2021, un atac cibernètic que la va deixar inutilitzable durant més de dos mesos (de l'11 d'octubre al 31 de desembre). Durant aquest temps es va crear una web temporal alternativa, però que va condicionar, sens dubte, les entrades al web. Les dades del 2021 - que s'han de contextualitzar en una situació excepcional de poca representativitat – mostren les següents xifres:

.

El web de l'ECP ha rebut més de 150.000 entrades de gener a octubre, i les principals procedències de les consultes són Colòmbia, Espanya i Mèxic.

Els dos tuits amb més repercussió de l'any van ser:

Actividad del Tweet

Escola de Cultura de Pau @escolapau
El sábado 16 estaremos en el **#WorldPeaceCongress** facilitando un taller sobre las intersecciones entre paz y género
https://www.ipb2021.barcelona/
pic.twitter.com/FJ48HWn7DL

Impresiones	2.156
Interacciones totales	76
Interacciones con el contenido multimedia	26
Me gusta	11
Clics en el enlace	11
Abrir el detalle	10
Retweets	9
Clics en el perfil	9

Actividad del Tweet

Escola de Cultura de Pau @escolapau
Estem molt contentes!!! Comencem una nova edició del Postgrau en Cultura de Pau a la **@UABBarcelona** i ja van 23. Donem la benvinguda a tot l'alumnat i professorat nou, esperem compartir un curs ple d'aprenentatges
pic.twitter.com/mgmYgER2sR

Impresiones	2.116
Interacciones totales	156
Interacciones con el contenido multimedia	90
Me gusta	30
Abrir el detalle	26
Retweets	7
Clics en el perfil	3

INTERVENCIÓ

IMPULS D'AGENDES DE PAU

- **Polítiques de cooperació més enfocades a la construcció de pau i la sensibilitat al conflicte**: Una de les principals incidències en matèria d'impuls d'agendes de pau durant el 2021 ha estat la realització d'un informe d'avaluació de la cooperació per la pau. En el marc de la investigació "Polítiques de cooperació per la pau. Anàlisi comparada de les polítiques públiques catalanes i valencianes (2015-2019)", s'ha observat que hi ha un desajust entre el que plantegen els plans directors, on els objectius de pau tenen una presència reduïda, amb el fet que una proporció molt alta de països prioritaris es troben en situació de conflicte armat o tensió (95% dels països prioritaris de la cooperació catalana es troben en situació de tensió o conflicte armat el cas de Catalunya, 85% en el cas dels països prioritaris de l'Ajuntament de Barcelona, 79% en el cas de la Comunitat valenciana, i 60% en el cas de l'Ajuntament de València). Partint d'aquestes conclusions, s'ha recomanat al diferents actors de la cooperació catalana i valenciana que reforcin les seves polítiques de cooperació per la pau (amb formació de personal tècnic, incorporant criteris de sensibilitat al conflicte als instruments de la cooperació (bases reguladores, qüestionaris criteris de valoració, etc.). Per a difondre aquestes conclusions i recomanacions, s'han mantingut reunions amb les entitats que conformen l'Eix de Pau de LaFede.cat (15 d'abril), a la Coordinadora d'ONGD de València (31 de maig), davant del Consell Català de Foment de la Pau (14 de juny) i online, convocada per l'ICIP (8 de setembre). Aquesta investigació impulsada conjuntament amb l'IGOP (Institut de Govern i Polítiques Públiques), i que té per objectiu incidir en la definició de polítiques públiques de pau, ha estat finançada per l'ICIP i l'AGAUR.

- **Despesa pública del 0'7% en cooperació:** A principis de desembre, l'ECP s'ha sumat a la denúncia impulsada per LaFede.cat que reclama a la Generalitat de Catalunya que compleixi el seu compromís per a assolir una despesa pública del 0'7% del seu pressupost en matèria de cooperació per l'any 2030.

PREVENCIÓ DE CONFLICTES, DESARMAMENT I CONSTRUCCIÓ DE PAU

- **Control de les exportacions d'armes a contextos en conflicte armat:** L'ECP, a través de l'investigador Jordi Urgell, va participar en reunions virtuals amb membres del Parlament Europeu i del Congrés dels Diputats per tal de fer incidència política respecte de les exportacions d'armes de països de la UE a contextos en conflicte en el marc d'un projecte conjunt amb el Centre Delàs i l'Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC). A les reunions, es va instar els partits amb representació al Parlament Europeu a fomentar el compliment de la legislació internacional sobre transferències d'armament, com el Codi de Conducta de la UE en matèria d'Exportació d'Armes (1998), la Posició Comú de la UE en el mateix àmbit (2008) o el Tractat Internacional sobre Comerç d'Armes (2014).

- **Aportacions en clau de construcció de pau al Pla Àfrica del MAEC)** L'investigador Josep Maria Royo ha participat a diferents reunions promogudes pel Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació del Govern

espanyol sobre la revisió del Pla Àfrica pel que fa a l'eix de Pau i Seguretat i transversalització de l'ODS5 (igualtat de gènere i empoderament de les dones), en el marc de la Xarxa de consultes temàtiques sobre l'ODS5 (Grup de debat Pau i Seguretat). Aquestes reunions han cristalitzat en un informe de recomanacions generals i específiques en la intervenció del MAEC a l'Àfrica pel que fa a la construcció de pau i promoció de la seguretat i el desenvolupament des d'una perspectiva de gènere.

TRANSVERSALITZACIÓ DE L'EDUCACIÓ PER LA PAU

- **Introducció d'accions d'educació per la pau a la facultat.** S'han mantingut interlocucions al llarg del curs amb el Deganat de la facultat de Ciències de l'Educació de la UAB. Aquestes interlocucions han permès augmentar la presència al Màster de formació de professorat d'educació secundària i alhora consolidar el suport de l'ECP a l'assignatura interdisciplinar Mirem el Món.

Major presència de l'Educació per la pau en el desplegament de la LOMLOE: El 24 de juny, la Cécile Barbeito va assistir a una reunió convocada per AIPAZ amb representants del Ministeri d'Educació, dins del procés de definició del nou currículum que desplegui la LOMLOE (Llei Orgànica per la que es Modifica la Llei Orgànica d'Educació). A la reunió, a la que van participar educadors i educadores per la pau de Ceuta, Andalusia, Madrid, País Basc i Catalunya, va servir per a compartir les propostes dels membres d'AIPAZ per a incloure l'educació per a la pau a nivell curricular, transversal i també de forma estructural a les escoles.

DIMENSIÓ DE GÈNERE EN LA CONSTRUCCIÓ DE PAU

- **Pla d'Acció de Gènere de la UE.** En el marc del Working Group on Gender, Peace and Security (grup de treball de gènere, pau i seguretat) del European Peacebuilding Liaision Office (EPLO), l'ECP ha participat en sessions per a analitzar el Tercer Pla d'Acció de Gènere de la UE (Gender Action Plan (GAP) III), que per primer cop integra l'agenda de dones, pau i seguretat. L'ECP va contribuir-hi amb plantejaments i preguntes sobre l'alineament entre aquest Pla i el Pla d'acció sobre dones, pau i seguretat, els riscos d'implementació massa fragmentària d'aquest segon, sense que s'hagin posat en marxa accions previstes, com ara l'establiment i institucionalització d'un mecanisme de consulta amb dones de països en conflicte on opera la UE (A.1.6 de l'Objectiu 1 del Pla). La investigadora de l'ECP Ana Villellas participa en aquest espai de treball en representació de l'ECP i de la xarxa internacional Global Partnership for the Prevention donde Armed Conflict (GPPAC), a què pertany l'ECP.

SUPORT AL DIÀLEG EN CONTEXTOS DE POLARITZACIÓ O VIOLÈNCIA POLÍTICA

- **Despolarització a Nicaragua:** L'equip d'educació per la pau va participar en una missió formativa en temes d'educació en el conflicte, imatge de l'enemic, despolarització i sensibilitat al conflicte a León i Managua (Nicaragua) del 10 al 24 de maig. Les formacions s'han fet en col·laboració amb l'entitat Zaragoza con León (Nicaragua) i nombrosos actors educatius i comunitaris del país

(grups de professors i professores, Universidad Centroamericana, Universidad Politécnica de Nicaragua, etc.). També és van mantenir reunions amb actors d'agències de cooperació de diferents països (AECID, COSUDE-Suïssa, CIDA-Canada) per a explorar iniciatives de construcció de pau al país.

- **Acompanyament al diàleg a Filipines.** L'Escola de Cultura de Pau participa regularment de les activitats del grup internacional de treball liderat per GPPAC (Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict) per tal d'incentivar la represa de les negociacions formals entre el Govern de Filipines i el National Democratic Front de Filipines, mantenint contacte i explorant possibilitats amb les dues parts negociadores i amb la tercera part facilitadora (el Govern de Noruega), així com amb determinades organitzacions de la societat civil de Filipines.

CONFLICTES ARMATS I CANVI CLIMÀTIC

- **Visibilitzar i aprofundir en la interrelació entre les situacions d'inestabilitat i conflicte amb el paper de la indústria extractiva i l'emergència climàtica.** El 7 i 8 de juny van tenir lloc les Jornades Internacionals sobre Emergència Climàtica i Conflictivitat, organitzades per Enginyeria Sense Fronteres, amb el suport de l'Escola de Cultura de Pau de la UAB, amb l'objectiu de visibilitzar i aprofundir en la interrelació entre les situacions d'inestabilitat i conflicte amb el paper de la indústria extractiva i l'emergència climàtica. Aquestes jornades han comptat amb la participació de veus expertes locals i internacionals i activistes procedents de situacions d'inestabilitat i conflictes amb vinculacions amb la industria extractiva i vulneracions de drets humans de Brasil i Moçambic, i d'una elevada participació. S'hi van presentar tres taules (Taula Inaugural: Emergència climàtica i conflictivitat des d'una mirada ecofeminista, Taula d'intercanvi d'experiències internacionals sobre crisi climàtica i conflictes, Taula sobre conflictes derivats de les polítiques climàtiques a Catalunya i el Sud Global).

- **Fer visibles les interrelacions entre els conflictes i la justícia climàtica**: L'Escola de Cultura de Pau de la UAB ha organitzat diferents reunions virtuals amb l'objectiu de presentar les conclusions de les tres guies pedagògiques que l'ECP ha elaborat sobre: la dimensió de gènere i la justícia climàtica; sobre refugi, desplaçament i justícia climàtica; i sobre conflictivitat armada i justícia climàtica. Les reunions es van adreçar a una desena d'entitats que treballen per la promoció de la Justícia Global i a representants de l'Agència Catalana de Joventut, del Consell de Joventut de Barcelona i del Consell Nacional de Joventut de Catalunya. A més a més, les reunions han permès conèixer les activitats que aquestes entitats estan duent a terme en aquest àmbit, generar un debat i possibles sinergies entre les entitats.

- **Comptabilitzar les emissions de gasos dels Exèrcits**: Coincidint amb la cimera #COP26 de Glasgow contra el canvi climàtic, l'ECP s'ha adherit a la campanya "Stop excluding Military pollution from Climate Agreements" que reclama que en el còmput de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle dels Estats, es comptabilitzi aquella que ha estat generada pels Exèrcits.

COL·LABORACIÓ AMB XARXES I ACTORS NACIONALS I INTERNACIONALS

L'ECP és membre de 8 xarxes internacionals, estatals i locals com a entitat. Alguns membres de l'ECP, també, participen en xarxes relacionades amb la pau a títol individual:

- Associació Espanyola d'Investigació per a la Pau (AIPAZ)
- Consell Llatinoamericà de Ciències Socials (CLACSO)
- Global Partnership for the Prevention of ArmedConflict (GPPAC, Holanda)
- Grup d' Estudis Africans de la Universitat Autònoma de Madrid (GEA) (Iván Navarro i Josep Maria Royo)
- Foro d'investigació sobre el Món Àrab i Musulmà (FIMAM) (Pamela Urrutia)
- International Peace Bureau (IPB)
- International Peace Research Association (IPRA)
- Organitzacions per a la Justícia Social (LaFede.cat)
- Xarxa de Dones Mediadores de la Mediterrània (María Villellas)

Al llarg del 2020, l'activitat més destacada en aquestes xarxes ha estat:

- **AIPAZ**

La implicació a AiPAZ ha estat continuada, mitjançant la participació a les reunions de la seva Junta Directiva al llarg de l'any, a l'assemblea ordinària, fent seguiment dels projectes impulsats per la xarxa de centres de recerca. Com a activitats puntuals. L'ECP va assistir a una reunió convocada per AiPAZ amb representants del Ministerio de Educación, dins del procés de definició del nou currículum per la LOMLOE, per a formular recomanacions sobre com incorporar l'educació per la pau al nou currículum.

- **GPPAC**

La contribució de l'ECP a GPPAC s'ha materialitzat en la participació activa en dos dels seus grups de treball, com el Working Group on Enabling Collaboration, que persegueix l'objectiu de promoure iniciatives de diàleg entre el Govern de Filipines i el National Democratic Front, i la xarxa de punts focals de gènere, que impulsa la perspectiva de gènere en la construcció de pau.

- **Organitzacions per a la Justícia Global (LaFede.cat)**

En el marc de La Fede, l'ECP participa de forma sostinguda a l'eix de feminismes de Lafede.cat i a la Comissió de seguiment i actuació, així com a l'Eix de Pau. També fa el seguiment de l'Eix d'Educació.

Durant el 2021, l'ECP ha participat a diferents iniciatives impulsades o coordinades per La Fede: El 15 d'abril l'ECP va presentar, en el marc de l'Eix de Pau, les conclusions de l'informe sobre polítiques de cooperació per la pau; el 17 de juny, l'ECP va participar a l'Assemblea General Ordinària de La Fede. En el marc de l'Eix de feminismes, l'ECP ha subscrit la seva carta de compromís en matèria de prevenció i abordatge de violència sexual. A principis de desembre, l'ECP també s'ha sumat a la denúncia impulsada per La Fede que reclama a la Generalitat de Catalunya que compleixi el seu compromís per a assolir una despesa pública del 0'7% del seu pressupost en matèria de cooperació per l'any 2030.

COMPTABILITAT

LIQUIDACIÓ DE L'ESCOLA DE CULTURA DE PAU, 2021

Ingressos

Generalitat de Catalunya – ACCD	227.584,60 €
Ajuntament de Barcelona	79.819,40 €
Instituto de la Mujer	11.651,20 €
ICIP	9.125,60 €
Àrea Metropolitana de Barcelona	2.823,50 €
Formacions i serveis	6.156,90 €
Altres	3.000,00 €
TOTAL	340.161,20 €

Despeses

Despeses salarials	271.244,70 €
Despeses no salarials	68.916,50 €
TOTAL	340.161,20 €

Tipus de finançament

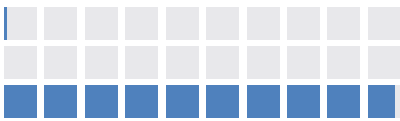

1,81% Privat

0% Propi

98,19% Public

êcp̃

escola de cultura de pau
Edifici B13
Carrer de la Vila Puig
Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra (España)

Tel: +34 93 581 14 14
Email: pr.conflictes.escolapau@uab.cat
Web: http://escolapau.uab.cat

EscolaPau
escolapau
escola-de-cultura-de-pau
ECPEscolaPau
escoladeculturadepau